

رسمی جریده

د افغانستان جمهوري دولت

اساسی قانون

قانون اساسی

Ketabton.com

دولت جمهوری افغانستان

لومړی ځنډه

پرله پسې لمبر (۳۶۰)

نېټه : دوشنبه ۱۳۵۶ کال دوری دمیاشتی (۱۵)

دامتيازخاوند: د عدل وزارت
مسوول مدير: م. حسين طغيان
پته: د عدل وزارت - كابل - افغانستان

بسم الله الرحمن الرحيم

د افغانستان د جمهوریت رئيس بنسکېدل توشیح رئیس جمهور افغانستان

بنام خداوند بزرگ و به آرزوی
سعادت مردم نجیب افغانستان من
محمد داؤد اولین رئیس جمهور
افغانستان به تاسی از وظیفه ئیکه
نمایندگان نخستین لویه جرگه دولت
جمهوری به استناد مصوبه تاریخی
۲۵ دلو ۱۳۵۵ هجری شمسی به
اتفاق آراء بمن سپرده است این
قانون اساسی را الیوم پنجشنبه
۵ حوت ۱۳۵۵ هجری شمسی در
کابل مرکز افغانستان توشیح و انفاذ
آنها اعلام مینمایم .

محمد داؤد اولین رئیس جمهور
دولت جمهوری افغانستان
پنجم حوت ۱۳۵۵

دلوی خدای په نامه اودافغانستان
دنجیبو خلکو دنیکمرغی په هیله زه
محمد داؤد دافغانستان لومړنی
جمهور رئیس دهغی وظیفی په اساس
چه دجمهوری دولت دلوهر نی لوی
جرگی نمایندگانو ۱۳۵۵ هجری
لمریز کال دسلواغی د میاشتی
د پنځه ویشتمی نیټی دمصوبی په استناد
د رایو په اتفاق ماته را سپارلی ده نن
د پنجشنبی په ورځ د ۱۳۵۵ هجری
لمریز کال د کب د میاشتی په پنځمه
نیټه دافغانستان په مرکز کابل کښی
دا اساسی قانون توشیح کوم او
انفاذ ئی اعلاموم .

دافغانستان د جمهوریت دولت
لومړنی جمهور رئیس محمد داؤد
۱۳۵۵ کال د کب پنځمه

رسمی جریده

سریزه

دیباچه

از آنجائیکه ملل و جوامع پیوسته
در مسیر تاریخ در حال تحول
و تکامل می باشند ، و از آنجائیکه
این واقعیت در زندگی تاریخی ما
بحیث یك ملت و جزء جا معه بشری
بدیدار گشته ، بناء :

جهت تامین يك زند گی آبرو مند ،
استوار بر پایه های متین عدالت و
کفایت و مملو از سعادت ، رفاه و
اطمینان .

جهت تامین آر مانهای مقدس
ملی ، اجتماعی ، اقتصادی . سیاسی و
فرهنگی انقلاب ۲۶ سرطان سال
۱۳۵۲ .

جهت تقویه و استحکام روز
افزون و حدت ملی ، تضامن و تسامد ،
تامین عدالت اجتماعی ، امحای
تضاد ها به شیوه مثبت و متریقی
مطابق به واقعیتهای تاریخ ، فرهنگ
ملی و شرایط عینی و ذهنی حاکم
بر جامعه ما بمنظور احترام عمیق به
تاریخ باشکوه و گذشته پر عظمت
مردم کشور ما ، و مبارزات مستدام
شان در راه حفظ هویت ملی
و استقلال کشور و ایفای رسالت
تاریخی و انسانی آنها ، با ایمان به

له هغه خایه خخه چه ملتونه او
ټولنی دتاریخ په اوبږ دو کښی تل
دتحول او تکامل په حال کښی دی .
او له هغه خایه چه دا واقعیت
زمونږ په تاریخی ژوند کښی دیو
ملت او دبشری ټولنی دیو جز په
په حیث ښکاره شوی دی ، له دی کبله :
دیو داسی پتمن ژوند دتامینو لو
دپاره چه دعدالت او کفایت په متینو
بنسټو نو ولاړوی او دنیو کمرغی او
هوسایی او اطمینان خخه ډک وی .

د ۱۳۵۲ کال دچنگاښ دشبږ
ویشتمی نیټی دملی ، اجتماعی ،
اقتصادی ، سیاسی او فرهنگسی
سپیڅلو ار ما نونو دتا مینولودپاره .
دملی یو والی دورخ په ورځ
زیا تیدونکی ټینگښت او پیاوړتیا
تضامن او تسامد او داجتماعی
عدالت دتا مینولو او زمونږ په ټولنه
بانندی دحاکمو عینی او ذهنی شرایطو
ملی فرهنگ او تاریخی واقعیتو نو
سره سم په متریقی او مثبتو توگه
دتضا دونو دمحو کولو دپاره ، زمونږ
دهیواد دخلکو پرتیمینی ما ضی او
برمیال تاریخ ته دژوری درناوی او
دهیواد دخپلواکی او ملی هویت
دساتنی په لاره کښی ددوی پرله پسې
مبارزی او ددوی دتاریخی او انسانی
رسالت دپرخای کولو دپاره .

رسمي خبرونه

خداوند بزرگ (جل جلاله) وپيروي
از اساسات دين مقدس اسلام، و
بالاخره جهت تحقق اين همه مقاصد
و غايه ها ما مردم افغانستان با درك
شرائط و ايجابات عصر تصميم
گرفته ايم تا زندگي ملي خود را بر
اساس آزادي، ترقی، حق، عدالت
و صلح روی اصول برادری و برابری
استقرار بخشیم، و فلسفه حیات
و سرنوشت نسل های امروز و فردای
کشور را مطابق به اهداف اساسی
و اقتصادی انقلاب ملی و متری ۲۶
سرطان سال ۱۳۵۲ افغانستان بنیان
گذاری نمائیم.

با درك این حقایق، این وثیقه ملی
را بحیث قانون اساسی دولت
جمهوری جهت تامین سعادت، رفاه
و ارتقای مادی و معنوی مردم نجیب
افغانستان برای خود و رهنمایی
نسل های آینده وضع نمودیم.

په لوی خدای (جل جلاله) باندی
دایمان در لودلو او داسلام دسپیځلی
دین داساسو نو په پیروی، او په پای
کښی ددی ټولو هدفونو او مقصدونو
دتحقق دپاره.

مونږ دافغانستان خلکو دصبر
دغوښتنو او شرایطو په درك کولو
سره تصمیم نیولی دی چه خپل ملي
ژوند دآزادی ترقی، حق،
عدالت او سولې پر بنسټ دوزورگلو
او سیمې داصولو سره سم او
دژوند فلسفه او دهیواد دنن اوسیا
ورځی دنسلونو سرنوشت
دافغانستان د۱۳۵۲ کال دچنگاښ
دشپږ ویشتمی نیټی دملي او مترقی
انقلاب داساسی او اقتصادی هدفونو
پر بنا ټینگه کړو.

ددی حقایقو په درك کولو سره
مو دغه ملی وثیقه دجمهوری دولت
داساسی قانون په حیث دافغانستان
دنجیبو خلکو دمادی او معنوی
نیکمرغی هو ساینی او پرمخ تګ
دپاره دخپل ځان او راتلو نګو
نسلونو دلارښودنی دپاره وضع
کړه.

فهرست

صفحه	
۱	اومری فصل اساسی هدفونه
۳	دوهم فصل اقتصادی بنسټونه
۴	دریم فصل دولت
۶	څلورم فصل دخلکو حقونه او وجیبي
۱۴	پنځم فصل مالی جرگه
۲۰	شپږم فصل لویه جرگه
۲۳	اوم فصل جمهور رئیس
۲۹	اتم فصل حکومت
۳۳	نهم فصل قضاء
۴۱	لسم فصل اضطرار
۴۳	یولسم فصل تعدیل
۴۴	دولسم فصل انتقالي حکمونه
۴۸	دیارلسم فصل عمومی احکام

فهرست

صفحه

۱	فصل اول
	هدف های اساسی
۳	فصل دوم
	اساسات اقتصادی
۴	فصل سوم
	دولت
۶	فصل چهارم
	حقوق و واجبات مردم
۱۴	فصل پنجم
	ملی جرگه
۲۰	فصل ششم
	لویه جرگه
۲۳	فصل هفتم
	رئیس جمهور
۲۹	فصل هشتم
	حکومت
۳۳	فصل نهم
	قضاء
۴۱	فصل دهم
	اضطرار
۴۳	فصل یازدهم
	تعدیل
۴۴	فصل دوازدهم
	احکام انتقالی
۴۸	فصل سیزدهم
	احکام عمومی

رسمی جریده

لمړی فصل

اساسی هدفونه

لمړی ماده

د خپلواکۍ ، ملي حاکمیت اود
خاوري د تمامیت څخه دفاع کول .

دوهمه ماده

د قدرت اجراء کول دخلکو له خوا
چه اکثریې بزرگران ، کارگران ،
منورین او ځوانان دی .

درېمه ماده

د فکر او عمل ترمنځ دیو والی
ټینګښت دخلکو د پوره ونډې اخیستلو
په تکل د هیواد د مادی او معنوی
جوړښت او پراختیا دپاره .

څلورمه ماده

دیوی داسی دیموکراسی تامین
چی په اجتماعی عدالت او دخلکو په
ګټو ولاړه وی .

پنځمه ماده

د آزادی او انسانی کرامت درناوی
او د هر رنګه کړاو او توپیر دمنځه
وړل .

شپږمه ماده

د جمهوري نظام ورځ په ورځ
زیاتیدونکی ټینګښت او پیاوړتوب .

اوومه ماده

د افغانستان دخلکو د اکثریت په
ګټه ددی اساسی قانون دارزښتو نو

فصل اول

هدف های اساسی

ماده اول

دفاع از استقلال ، حاکمیت ملی
و تمامیت ارضی .

ماده دوم

اجرای قدرت توسط مردم که
اکثریت آنرا دهقانان، کارگران ،
منورین و جوانان تشکیل میدهند .

ماده سوم

تحکیم اتحاد فکر و عمل بمنظور
سهم گرفتن کامل مردم برای
ساختمان و انکشاف مادی و معنوی
کشور .

ماده چارم

تأمین دیموکراسی متکی بر
عدالت اجتماعی و منافع مردم .

ماده پنجم

احترام به آزادی و کرامت انسانی
واز بین بردن هرگونه تعذیب و
تبعیض .

ماده ششم

استقرار و استحکام روز افزون
نظام جمهوري .

ماده هفتم

ایجاد تحولات دوامدار ، عمیق و
بنیادی اقتصادی و اجتماعی متکی بر

دستې جريدې

او بنسټو نو سره سم د ژورو، بنيادي او پرله پسې اقتصادي او اجتماعي او بنسټونو منځ ته راوستل .

اټمه ماده

اساسات و ارزشمېاى مندرج ايسن

قانون اساسى بمنظور تايمين منافع اكثريت مردم افغانستان .

ماده هشتم

از بين يردن استثمار بهر نوع وشكلى كه باشد .

ماده نهم

تضمين حق كار .

ماده دهم

تايمين وتعميم تعليمات ابتدايى اجبارى ، توسعه و رشد تعليمات ثانوى عمومى ، مسلكى و عالى به صورت مجانى بمنظور پرورش و اكمال كادر هاى علمى و فنى جهت خدمت به مردم .

ماده يازدهم

بسط و توسعه طب وقايى و معالجوى بمنظور حفظ و بهبود صحت عامه .

ماده دوازدهم

احترام به اساسات منشور ملل متحد ، اعلاميه جهانى حقوق بشر و پشتيبانى از صلح عادلانه .
د ر نهايت تشكيل يك جا معه مرفه و مترقى بر اساس برادرى ، برابرى ، تعاون و حفظ كرامت انسانى .

او بنسټو نو سره سم د ژورو، بنيادي او پرله پسې اقتصادي او اجتماعي او بنسټونو منځ ته راوستل .

اټمه ماده

د هر ډول استثمار نه مينځه وړل .

نېمه ماده

د كار د حق تضمينول .

لسمه ماده

د خلكو د خدمت دپاره په اجباري توگه د لمرنيو بنسټونو تايمين او تعميم او د علمي او فني كادرونو د روزني او بشپړتيا په منظور په وړيا ډول د ثانوي عمومى، مسلكي او عالي زده كړو پراختيا او پرمختيا.

يوولسمه ماده

د عامي روغتيا د بڼه والي او ساتني دپاره د وقايوي او معالجوي طب پراختيا .

دوولسمه ماده

د ملگرو ملتونو د منشور د اساسونو او دبشر د حقوقو د جهانى اعلاميې د رڼاوي او د عادلانه سولي ملاتړ .
په نتيجه كېنې ديوى هوسا او پرمخ تللى ټولنى جوړول چه د وروروي ، سمسومي ، مرستې او دانسانى كرامت د ساتني په بنسټ ولاړه وي .

رسمی جریده

دوهم فصل

اقتصادی بنسټونه

دیارلسمه ماده

منابع لکه کانونه ، ځنګلونه او انرژي، لوی صنایع، مخابرات، د هوایی او ځمکنی ترانسپورت مهم تاسیسات ، بندرونه ، بیمی، بانکونه د خوراکي موادو د برابرولو مهم تاسیسات ، لرغونی او تاریخي آثار د قانون د حکمونو سره سم د ملت شتمنی ده او اداره یی په دو لست پوری اړه لری .

څوارلسمه ماده

د زراعتی ملکیت لوړه اندازه د ځمکو د اصلاحاتو د قانون له پلوه تثبیت او ټاکل کیږی .

پنځلسمه ماده

ځانګړی ملکیتونه او تشبثات د استثمار دمنځه وړلو د اصل په ملاتړ د قانون په وسیله تنظیمیږی .

شپاړسمه ماده

حکومت دلکښت او پید ایښت تعاونی شرکتونه او کوپراتیفونه د خلکو په ګډون او د خلکو د اکثریت په ګټه د قانون د حکمونو سره سم تشویقوی ، ملاتړ یی کوی او لار ښوونه ور ته کوی .

فصل دوم

اساسات اقتصادی

ماده سیزدهم

منابع از قبیل معادن ، جنگلات و انرژي ، صنایع بزرګ، مخابرات ، تاسیسات مهم ترانسپورت هوایی وزمینی، بنادر، بانک ها ، بیمه ها، تاسیسات مهم تهیه اوراق، آثار باستانی و تاریخی ، مطابق به احکام قانون جزء دارائی ملت و اداره آن متعلق به دولت است .

ماده چاردهم

حدنهایی ملکیت زراعتی توسط قانون اصلاحات ارضی تعیین و تثبیت میگردد .

ماده پانزدهم

ملکیت و تشبثات خصوصی متکی به اصل عدم استثمار توسط قانون تنظیم میشود .

ماده شانزدهم

کوپراتیف ها و شرکت های تعاونی تولید و مصرف با اشتراک مردم بمنظور تامین منافع اکثریت مردم مطابق با احکام قانون از طرف حکومت تشویق، حمایه و رهنمایی میشود .

رسمي جریده

اوولسمه ماده

دمنځنيو . وړو او لاسي صنايعو په ساحه كې ځانگړي تشبثونه او پانگي اچول دقانون دحكمونوسره سم تشويق كيږي ، ملاتړ يي كيږي او لارښوونه ورته كيږي .

ماده هفدهم

سرمایه گذاريها و تشبثات خصوصي درساحه صنايع متوسط ، كوچك و دستي مطابق به احكام قانون تشويق ، حمايه و رهنمايي ميشود .

اتلسمه ماده

دهيواد سو داگري دلار ښو دل شوي سو داگري په اساس چه خلکو داكثریت په گټو ولاړه ده دقانون دحكمونو سره سم تنظيميږي .

ماده هجدهم

تجارت کشور به اساس تجارت رهبري شده بروی منافع اکثریت مردم مطابق با احكام قانون تنظيم ميشود .

نولسمه ماده

مالیه داجتماعي عدالت په بنسټ دقانون د حكمونو سره سمه اخيستل كيږي .

ماده نهم

مالیات بر اساس عدالت اجتماعی مطابق به احكام قانون اخذ ميگردد .

دريم فصل

دولت

شلهمه ماده

افغانستان يوجمهوری، ديموکراتيک، خپلواک، يو موټی او نه بيليدونکی دولت دی .

فصل سوم

دولت

ماده بیستم

افغانستان دولت جمهوري ، ديموکراتيک ، مستقل ، واحد وغير قابل تجزیه ميباشد .

يو ويستمه ماده

ملی حاکمیت په افغانستان کښي په خلکو پوزي اړه لري . دافغانستان ملت ټول هغه افراد

ماده بیست ویکم

حاکمیت ملی در افغانستان بمردم تعلق دارد . ملت افغانستان عبارت تست از تمام افرادی که تابعیت دولت

رسمی جریده

افغانستان را مطابق باحکام قانون
دارا باشند .

بر هر فرد از افراد ملت
افغانستان کلمه افغان اطلاق میشود .

ماده بیست و دوم

دین افغانستان دین مقدس اسلام
است .

آن افراد ملت که پیرو دین
اسلام نیستند در اجرای مراسم
مذهبی خود در داخل حدود دیکه
قوانین مربوط به آداب و آسایش
عامه تعیین میکنند آزاد میباشند .

ماده بیست و سوم

از جمله زبان های افغانستا
پشتو و دری زبان های رسمی میباشد .

ماده بیست و چهارم

بیرق افغانستان دارای رنگ های
سیاه ، سرخ و سبز میباشد که
بصورت افقی به اندازه های معین
از بالا به پائین واقع شده و در قسمت
چپ بالائی آن نشان ملی دولست
نصب میباشد .

تعریف و اندازه بیرق و نشان
ملی توسط قانون تنظیم میگردد .

ماده بیست و پنجم

قوای مسلح دولست جمهوری
افغانستان که بهد ف های
انقلاب ملی وفادار و به منعمات ملی

دی چه دقانون له حکمونو سره سم
دافغانستان ددولت تابعیت لری .

دافغانستان دملت دافرادو په هر
یو فرد باندي دافغان د کلمی اطلاق
کیری .

دوه ویشتمه ماده

دافغانستان دین داسلام مقدس
دین دی .

دملت هغه کسان چه مسلما نان
نه دی په هغو حدودو کښی دننه چه
دآدبو او عامی هوساینی په هکله یی
قوانین ټاکي آزاد دی چه خپل مذهبی
مراسم په ځای کړی .

درویشتمه ماده

دافغانستان دژبو له جملی څخه
پښتو او دری رسمی ژبی دی .

خلیر ویشتمه ماده

دافغانستان دبیرغ رنگ تور،
سور او زرغون دی . چه دارنگونه
په افقی ډول په ټاکل شوو اندازه
له پورته مخ په ښکته واقع دی او
دکښی خوا په پاسنی برخه کی یی
ددولت ملی نښان لگیدلی دی .
دبیرغ او ملی نښان تعریف واندازه
دقانون له خوا ښودل کیری .

پنځمه ویشتمه ماده

دافغانستان دجمهوری دولت
وسله والی قواوی چه دملی انقلاب
مدفونو ته و فاداری او پخیلو ملی

رسمی خبریه

عنعناتو ټینګی ولای دی دخلکو د خدمت له پاره د حکومت د اوامرو تابع دی .
خود پابند می باشد در خدمت مردم تحت اوامر حکومت قرار دارد .

د افغانستان د قلمرو نه دفاع دوسله والو قواوو په غاړه ده . او د افغانستان د قلمرو نه دفاع دوسله والو قواوو د عالی شوری د لاری په ملی فعالیتونو کښی برخه اخلی .
قوای مسلح دفاع قلمرو افغانستان را بعهده داشته از طریق شورای عالی قوای مسلح در فعالیت های ملی سهم میگیرد .

ماده بیست و ششم

اداره افغانستان بر اصول مرکزیت مطابق با حکام قانون استوار است .
مرکز افغانستان شهر کابل میباشد .

فصل چارم

حقوق و وجایب مردم

ماده بیست و هفتم

تمام مردم افغانستان اعم از زن و مرد بدون تبعیض و امتیاز در برابر قانون حقوق و وجایب مساوی دارند .

ماده بیست و هشتم

آزادی حق طبیعی انسان است مگر اینکه به آزادی و شرافت دیگران یا به منفعت و امنیت عامه و مصالح ملی صدمه یا لطمه وارد کند . این حق توسط قانون تنظیم میگردد .

ماده بیست و نهم

هر افغان که سن هرژه سالگی

شپږ ویشتمه ماده

د افغانستان اداره د قانون د حکمونو سره سم د مرکزیت په اصل ولایه ده .
د افغانستان مرکز د کابل ښار دی .

څلورم فصل

دخلکو حقونه او وجیبي

اوه ویشتمه ماده

د افغانستان ټول خلک ښځی وی که نر بی له تبعیض او امتیاز د قانون په وړاندی یو شان حقونه او وجیبي لری .

اته ویشتمه ماده

آزادی دانسان طبیعی حق دی . پرت له هغو حالاتو چه دنورو آزادی ، شرافت یا عمومی ښیگړو امنیت او ملی مصلحتونو ته ډکه یا زیان ورسوی . د احق د قانون له خوا ښودل کیږی .

نېه ویشتمه ماده

هر افغان چه د عمر اتلس کاله یی

رسمی جریده

پوره کپی وی دقانون دحکمونو سره سم درای ورکو لو حق لری.
 را تکمیل کند مطابق باحکام قانون حق رای دادن را دارد.

دیرشمه ماده

ماده سی ام

دذمی برائت اصلی حالت دی . ترخو پوری چه تورن دواکمنی محکمی له خوا به قطعی حکم سره به جزا محکوم نشی بیگناه گنل کیږی . هیڅ عمل بی دقانون له حکمه جرم نه گنل کیږی . هیچاته جزا نشی ورکول کیدی مگر دواکمنی محکمی دحکمه سره سم .

برائت ذمه حالت اصلی است . متهم تاوقتیکه به حکم قطعی محکمه باصلاحیت محکوم علیه قرار نگیرد بی گناه شناخته میشود . هیچ عملی را نمیتوان جرم شمرد مگر بمو جب قانون . هیچ کس را نمیتوان مجا زات نمود مگر بر طبق حکم محکمه باصلاحیت .

هیچا ته جزانشی ور کول کیدی مگر دیو داسی قانون دحکمه سره سم چه ددغه تهمتی کار له کولو نه پوښی نافذ شوی وی .

هیڅوک تعقیب کیدلی ، نیول کیدلی یا توقیف کید لی نه شسی مگر دقانون دحکمونو سره سم .

یو دیرشمه ماده

ماده سی ویکم

جرم دهر چا خپل ځانی شی دی . دتورن تعقیبول، نیول، توقیفول او سزاوردکول بل هیچاته نه ورغځیږی . کړول او له انسانی کرامت نه مخالفه سزا ټاکل ناروا دی .

جرم دهر چا خپل ځانی شی دی . دتورن تعقیبول، نیول، توقیفول او سزاوردکول بل هیچاته نه ورغځیږی . کړول او له انسانی کرامت نه مخالفه سزا ټاکل ناروا دی .

هر څوک حق لری چه دهغه تور دلری کولو به غرض چه دقانون له مخی پری لکول شوی وی دخشان ددفاع دپاره وکیل ونیسی .

جرم يك امر شخصی است . تعقیب ، گرفتاری یا توقیف متهم و تطبیق جزاء بر او به شخص دیگری سرایت نمیکنند . تعذیب و تعیین جزائیکه مخالف کرامت انسانی باشد جواز ندارد . هر شخص حق دارد برای دفع اتها میکه قانوناً علیه او وارد گردیده وکیل مدافع تعیین کند .

دستخط جریله

دوه دیرشمه ماده

دچا پوره وړی کیدل دپور وړی
دآزادی دسلبیدو یا کمید و سبب
کیدای نه شی .

دپور ویستلو لاری، چاری دقانون
له خوا بنودلی کیږی .

دری دیرشمه ماده

هر افغان حق لری چه دخپل
هیواد سیمي هر ځای ته و لاړ
شی او هلته استوگنه غوره کړی
پرتله له هغو ځایو څخه چه قانون
منع کړی وی .

همدارنگه هر افغان حق لری چه
دقانون دحکمو نوسره سم دافغانستان
ته دباندی سفر وکړی او بیرته
افغانستان ته راشی .

څلور دیرشمه ماده

هیڅ افغان په افغانستان کی دننه
او یا دافغانستان نه دباندی په شپږلو
محکو میدلی نه شی .

هیڅوک په یوه ځای کښی له میشته
کیدلو او یاد هغه ځای نه پیل ځای
ته لیدل شو څخه منع کیدای نشی مگر په
داسی حالاتو کښی چه قانون دامنیت
او عامه گټو دتأمین په منظور اجازه
ورکړی وی .

هیڅ افغان دیو جرم په تور
بهرنی دولت ته سپارل کیدای نشی .

ماده سی و دوم

مدیون بودن شخص در برابر
شخص دیگر موجب سلب یا محدود
شدن آزادی وی شده نمیتواند .

طرز و وسایل تحصیل دین توسط
قانون تنظیم میگردد .

ماده سی و سوم

هر افغان حق دارد در هر نقطه
از ساحه کشور خود سفر نماید
و مسکن اختیار کند مگر در مناطقی که
قانون ممنوع قرار داده است .

همچنین هر افغان حق دارد مطابق
به احکام قانون بخارج سفر نماید
و بوطن عودت کند .

ماده سی و چارم

هیچ افغان به تبعید در داخل و یا
خارج افغانستان محکوم نشده
نمیتواند .

هیچ شخص به منع اقامت در محل
معین یا انتقال از آن محکوم شده
نمیتواند مگر در حالاتی که قانون
بمنظور تأمین امنیت و منافع عامه
اجازه داده باشد .

هیچ افغان بعلت اتهام جرم به
دولت خارجی سپرده نمیشود .

رسمی جدید

پنجه دیرشمه ماده

دهرچا کور دبلوسی نه په امن دی هیڅوک حتی دو لست هم داوسیدونکی داجازی یادپوی واکمنی محکمی له حکمه پرته اوبی دهغو حالاتو اولارو چارو چه په قانون کښی څرگندی ښودل شویدی دچا کورته ننوتلی او هغه لټولی نشی .

دمشهود جرم په وخت کی مسؤل مامور دیو چا کور ته بی دهغه داجازی یا دمحمی دمخکینی اجازی څخه په خپل مسؤلینت ننوتلی شی او هغه لټولی شی، خو دغه مامور پدی مکلف دی چه دننوتلو ، او لټولونه وروسته دقانون دخوا په ښودل شوی مودی کی دننه دمحمی حکم ترلاسه کړی .

شپږ دیرشمه ماده

ملکیت دبلو سی نه په امن دی دهیچا ملکیت دقانون د حکم اودپوی واکمنی محکمی د فیصلی نه پرته مصا دره کیدلای نشی دخصوصی ملکیت استملاک یوازی دعمومی ښیگړو دپاره دعادلانه عوض په بدل کښی دقانون د حکمونو سره سم جواز لری .

هیڅوک دملکیت له لاس ته راوړلو او تصرف څخه منع کیدای نه شی مگر دقانون په پولو کی .

ماده سی وپنجم

مسکن شخص از تعرض مصئون است . هیچ شخص بشمول دولت نمیتواند بدون اجازه ساکن یا حکم محکمه باصلاحیت و بغیر از حالات و طریقه در قانون تصریح شده به مسکن کسی داخل شود یا آنرا تفتیش کند .

در مورد جرم مشهود ما مامور مسئول میتواند به مسکن شخص بدون اجازه او یا اجازه قبلی محکمه به مسئولیت خود داخل شود و یا آنرا تفتیش کند .

مامور مکلف است بعد از داخل شدن یا اجرای تفتیش در خلال مدتیکه قانون تعیین میکند حکم محکمه را حاصل نماید .

ماده سی و ششم

ملکیت از تعرض مصئون است . ملکیت هیچ شخص بدون حکم قانون و فیصله محکمه با صلاحیت مصادره نمیشود .

استملاک ملکیت خصوصاً تنها به مقصد تأمین منافع عامه در بدل تعویض عادلانه بموجب قانون مجاز میباشد .

هیچ شخص از کسب ملکیت و تصرف در آن منع نمیشود مگر در حدود قانون .

رسمی جلد

طرز استعمال ملکیت بمنظور
تأمین منافع عامه توسط قانون تنظیم
ورهنمائی میشود .

ماده سی و هفتم

آزادی و محرریت مختصا برای
اشخاص چه بصورت مکتوب و چه
بوسیله تیلیفون و تلگراف و یا
وسایل دیگر باشد از تعرض
مصنون است .

دولت حق تفتیش مخا بـ سـ رات
اشخاص را ندارد مگر بموجب حکم
قانون .

در حالات عاجل که در قانون
تعریف میگردد مامور مسئول میتواند
بدون اجازه قبلی محکمه به مسئولیت
خود به تفتیش مخا بـ رات اقدام کند .
مامور مکلف است بعد از اجرای
تفتیش در خلال مدتی که قانون تعیین
میکند حکم محکمه را حاصل نماید .

ماده سی و هشتم

آزادی فکر و بیان از تعرض
مصنون است .

هر افغان حق دارد فکر خود را
بوسیله گفتار، نوشته، تصویر یا
امثال آن مطابق به احکام قانون اظهار
کند .

اجازه و امتیاز تا سیس مطابع و
نشر مطبوعات تنها به اتباع

دملکیت داستعمال لاری چاری
دعامو بـ یـ گـ ر و دپاره دقانون دبلوه
تنظیم او بشودل کیری .

اوه دیوشمه ماده

دهرچا دمخابری آزادی اوپتوالی
په لیک سره وی که په تیلیفون که په
تیلگراف او یا په کومه بله وسیله
دبلوسی نه په امن دی .

دولت دچا دمخابری دپلتنی حق
نلری مگر دقانون دحکمونوسره سم .
په سملاسی حالاتو کبسی چه قانون
نبودلی دی مسئول مامور بی لـ دی
چه لومړی له محکمی څخه اجازه
واخلی په خپل مسئولیت سره کولی
شی چه مخابری وپلتنی .

دغه مامور پدی مکلف دی چه
دپلتنی څخه وروسته په هغه موده
کبسی چه قانون نبودلی ده دمحمکی
حکم تر لاسه کړی .

اته دیوشمه ماده

دفکر او بیان آزادی دبلوسی نه
په امن ده .

هر افغان حق لری چه دقانون
دحکمونو سره سم په وینا، لیکنه ،
تصویر او یا داسی نورو وسیلونوسره
خپل فکر څرگند کړی .

دچا پخا نو دتاسیس اود
مطبوعاتو دخپرو لو اجازه او امتیاز

رسمی خبریه

افغانستان مطابق باحکام قانون داده میشود .

تاسیس مطابع بزرگ و تاسیس
و تدویر دستگاه عامه فرستنده رادیو
و تلویزیون مختص بدولت است .

ماده سی و نهم

اتباع افغانستان حق دارند برای
تأمین مقاصد جایز و صلح آمیز بدون
حمل سلاح مطابق باحکام قانون
اجتماع نمایند .

ماده چهل

برای انعکاس خواسته های
اجتماعی و تربیت سیاسی مردم
افغانستان تازمانیکه این آر زو
بر آورده گردد و به رشد طبیعی
خود برسد سیستم يك حزبى در
کشور بر هبرى حزب انقلاب ملی که
بانى ویشا هنگ انقلاب مردمی و
مترقى ۲۶ سرطان سال ۱۳۵۲ مردم
افغانستان است بر قرار خواهد بود .

ماده چهل و یکم

کار حق ، شرف و فريضه هر
افغانیست که قدرت اجرای آنرا
داشته باشد .

هدف عمده قوانینیکه برای تنظیم
کار وضع میگردد رسیدن بمرحله -

دقانون دحکمو نو سره سم یوازی
دافغانستان اتباعو ته ور گول گیری .
دلویو چاپخانو ، درا دیسو او
تلویزیون ، دعامو خپرونکو کار -
خیو تاسیس او چلول یوازی په
دولت پوری اړه لری .

نېه دیرشمه ماده

دافغانستان اتباع حق لری چه
دروا او سوله ناكو مقصدونو دپوره
كولو دپاره دقانون دحکمونوسره سم
یو وسلې ټولنه وکاندی .

خلوینښته ماده

دافغانستان دخلكو دسیاسی
روزنی او اجتماعی غوښتنو د
خرگندولو په منظور تر هغه وخته
چه دا آرزو ترسره کیږی او طبیعی
ودی ته رسیدلی په هیواد کی دملی
انقلاب دگونډ په لار ښودنه کوم چه
دافغانستان دخلكو د ۱۳۵۲ کال
دجنگاښ دشیپږ ویشتمی نیټی دمترقی
او ولسی انقلاب بنسټ ایښو دونکی
او مخکښی گوند دی یوازی یوگونډیز
سیستم ټینگ وی .

یو څلوینښته ماده

کار دهر افغان چه دکو لو وسی
ولری حق ، شرف او دغاړی فرض
دی .

دکار دتنظیم دپاره چه کوم قوانین
جوړیږی دهغوی لوی هدف یوی

رسمی جریده

ایست که در آن حقوق و منافع تمام زحمتکشان، دهقانان، کارگران و اصناف حمایت شود، شرایط مساعد کار فراهم گردد، روابط بین کارگر و کارفرما بصورت عادلانه و متمدن تنظیم گردد.

انتخاب شغل و حرفه در داخل شرایطی که قانون تعیین مینماید آزاد میباشد.

ماده چهل و دوم

اتباع افغانستان به اساس اهلیت و بموجب احکام قانون بخدمت دولت پذیرفته میشوند.

ماده چهل و سوم

تحمیل کار اجباری اگر چه برای دولت باشد جواز ندارد.

تحریم کار اجباری مانع تطبیق قوانینی نمیشود که بمنظور تنظیم فعالیت دسته جمعی برای تامین منافع عامه وضع میگردد.

ماده چهل و چهارم

هر افغان مکلف است بدو لست مالیه و محصول تادیه کند.

هیچ محصول و مالیه بدون حکم قانون وضع نمیشود.

اندازه مالیه و محصول و طرز

داسی مرحله ته رسیدل دی چه په هغی کی دټولو زیار کښانو، کروند گرو، کاریگرو، او اصنافو حقونه او ښیگری و ساتلی شی دکار مناسب حالات را پیدا شی او دکاریگرو او کار فرمایانو تر مینځ روابط پسه عادلانه او پرمخ تللی ډول تنظیم شی.

دکسب او کار غوره کول په هغو شرایطو کښی دننه چه قانون ټاکلی دی آزاد دی.

دوه څلویښتمه ماده

دافغانستان اتباع داهلیت له مخی اودقانون دحکمونو سره سم د دولت دخدمت دپاره منل کیږی.

دری څلویښتمه ماده

بیکار له دولت لپاره هم و ی ناروا دی.

دبیکار بندیز دهقوقوانینو دعملی کولو په لاره کښی چه دعمومی ښیگریو په نیت دیو ځایی کسار دسمبنت دپاره جوړیږی کوم خنډونه راپورته کوی.

څلور څلویښتمه ماده

هر افغان مکلف دی چه دو لست ته مالیه او محصول ورکړی.

هیڅ راز مالیه او محصول بسی دقانون له حکمه نشی ترل کیدای. دمالیې او محصول اندازه اودهغو دور کولو لاری چاری یی داجتماعی

رسمی خبریه

عدالت سره سم دقانون له خوا
ښودلی کیږي .

دا حکم په خارجي اشخاصو باندې
هم چلېږي .

پنځه څلویښتمه ماده

دهیواد څخه دفاع دافغانستان
دټولو اتباعو سپېڅلې وظیفه ده .

دافغانستان ټول اتباع دقانون
دحکمونو سره سم عسکري خدمت په
کولو مکلف دي .

شپږ څلویښتمه ماده

داساسي قانون له حکمو نه
سره سم چلېدل، دجمهوري نظام
او د۱۳۵۲ کال دچنگاښ د۲۶ نېټې
دانقلاب دهدفونو سره وفا داري ،
دجمهور رئیس در ناوړي کول ، قوانینو
ته غاړه ایښودل عسومي نظم او امن
ته پاملرنه ، دهیواد دښيگړو ساتل
او په ملي ژوند کښي گډون کول
دافغانستان دټولو خلکو وظیفه ده .

اووه څلویښتمه ماده

هیڅوک نه شي کولی چه ددی
اساسي قانون دمندرجه حقونو او
آزادیو څخه په استفادی سره ملي
خپلواکي ، دخواړي تمامیت ، ملي
وحدت او هغو غوښتنو ته چه دخلکو
داکثريت په ښيگړو ولاړي وي او یا
د ۱۳۵۲ کال دچنگاښ د۲۶ نېټې
دانقلاب نورو هدفونو ته ډکه او
زیان ورسوي .

تادیه آن بارعایت عدالت اجتماعی
توسط قانون تعیین میگردد .

این حکم در مورد اشخاص خارجی
نیز تطبیق میشود .

ماده چهل و پنجم

دفاع از وطن وظیفه مقدس تمام
اتباع افغانستان است .

کافة اتباع افغانستان به اجرای
خدمت زیر بیرق مطابق باحکام
قانون مکلف میباشند .

ماده چهل و ششم

پیروی از احکام قانون اساسی ،
وفا داری به اهداف انقلاب ۲۶

سرطان ۱۳۵۲ ونظام جمهوری ،
احترام به رئیس جمهور ، اطاعت به
قوانین ، رعایت نظم وامن عامه ،
صیانت منافع وطن و اشتراك در
حیات ملی وظیفه تمام مردم افغانستان
است .

ماده چهل و هفتم

هیچ کس نمیتواند با استفاده از
حقوق و آزادی های مندرج ایمن
قانون اساسی به استقلال ملی ،
تمامیت ارضی ، وحدت ملی و به
خواسته های منافع اکثریت مردم
و یا به هدف های انقلاب ۲۶ سرطان
۱۳۵۲ صدمه وارد کند .

رسمی جریده

پنجم فصل

ملی جرگه

آته څلویښتمه ماده

ملی جرگه دافغانستان دخلکو دارادی څرگندو په ده او دټول ملت څخه نمایندگی کوی .

نهمه څلویښتمه ماده

دملی جرگی غړی چه پنځوس په سلو کی پی کروند گر او کاریگر تشکیلو دگوند له پلوه پیشنهاد او دآزادو ، عامو پتو او سماسمو انتخاباتو دلاری دقانون د حکمو نو سره سم دیوی څلور کلنی مودی دپاره دخلکو له خوا غوره کیږی .

ددی مقصد دپاره افغانستان په انتخابی ونهونو ویشل کیږی .
دونهونو شمیر او سیمه دقانون له مخه ټاکل کیږی .

پنځوسمه ماده

دملی جرگی دو کیلا نو دغوره کیدو لاری چاری، شرطونه ، او ددوی وظیفی به دقانون دحکمونو سره سمی تنظیمیږی .

دیو وکیل دانتخاب په قانونی والی باندی داعتراض او دده دغږیتوب دوئیقی کره کتنه دملی جرگی دداخلی وظایفو داصولو سره سم تر اجراء لاندی نیوله کیږی .

فصل پنجم

ملی جرگه

ماده چهل و هشتم

ملی جرگه افغانستان مظهر اراده مردم آنست واز قاطبه ملت نمایندگی میکند .

ماده چهل ونهم

اعضای ملی جرگه که پنجاه فیصد آنرا دهقانان و کارگران تشکیل میدهد از جانب حزب پیشنهاد واز طریق انتخابات آزاد، عمومی، سری و مستقیم مطابق باحکام قانون برای مدت چهار سال ازطرف مردم انتخاب میشوند .

باین منظور افغانستان به حوزه های انتخاباتی تقسیم میگردد .
تعداد و ساحه حوزه ها توسط قانون تعیین میشود .

ماده پنجاهم

طرز و شرایط انتخاب وکلای ملی جرگه ووظایف شان مطابق باحکام قانون تنظیم میگردد .

طرز تدقیق و ثایق و رسیدگی به اعتراض بر قانونی بودن انتخاب یک وکیل مطابق به اصول و وظایف داخلی ملی جرگه صورت میگیرد .

دست‌آورد

یو پنځوسمه ماده

د وکیل څخه دو کالت د امتیاز
سلبول د ملی جرگې د غړو د ری
برخو څخه د دوو برخو په موافقې
سره کیدی شي .

دوه پنځوسمه ماده

دانتخاب کوو نکو شر طونه
دانتخاباتو په قانون کېښی ښودل
کیدی

هغه څوک چه د ملی جرگې د غړیتوب
دپاره غوره کیدی په کا ردی چه
دانتخاب کوو نکو په شرطو
سربیره دغه صفتونه هم ولری :

۱- باید د ملی جرگې په غړیتوب
باندی د غوره کیدونه لمړی ټی اړتر
لږه لس کاله پخوا د افغانستان د دولت
تابعیت حاصل کړی وی .

۲- د محکمی له خوا د سیاسي
حقونو څخه په محرومی محکوم
شوی نه وی .

۳- دانتخاب په وخت کېښی یی دخپل
عمر پنځه ویشت کال پوره کړی وی .

دری پنځوسمه ماده

د ملی جرگې هر یو غړی حق لری
چه د جرگې دننه دهغه موضوع په
باب چه خبری پری روانی وی خپله
نظریه د داخلی وظایفو په اصولو،
برابره څرگنده کړی .

ماده پنجاه ویکم

سلب امتیاز و کالت از وکیل تنها
به موافقه دو ثلث اعضای ملی جرگه
صورت میگیرد .

ماده پنجاه ودوم

شرایط انتخاب کنندگان در قانون
انتخابات تعیین میگردد .

شخصیکه به عضویت ملی جرگه
انتخاب میشود باید علاوه بر تکمیل
شرایط انتخاب کنندگان را جسد
اوصاف آتی باشد:

۱- اقلاده سال قبل از تاریخ انتخاب
تابعیت دو لت افغانستان را کسب
کرده باشد .

۲- از طرف محکمه به حر مان
از حقوق سیاسی محکوم نشده باشد .

۳- سن بیست و پنج سالگی را
د ر موقع انتخاب تکمیل کرده باشد .

ماده پنجاه وسوم

هر عضو ملی جرگه حق دارد جرگه
داخل جرگه در موضوع مورد مباحثه
نظریه خود را مطابق به اصول
وظایف داخلی اظهار نماید .

رسمی جریدہ

خلور پنخوسمه ماده

دملی جرگی هیخ یو غړی دهغی نظریی له کبله چه دخپلی وظیفی دپر خای کولو په وخت کی یی بنکاره کوی دعدلی تعقیب لاندی نه راخی . که چیری دملی جرگی په یو غړی باندی تور پوری شسی نو مسئول مامور ددغی پینسی خبر ملی جرگی ته ور کوی او بس له هغه چه دجرگی غړی په اکثریت سره اجازه ورکاندی تورن دعدلی تعقیب لاندی راخی .

دخرگند جرم په باب مسئول مامور کولی شی چه تورن بی دجرگی داجازی نه دعدلی تعقیب لاندی راوړی او ویی نیسی .

که چیری عدلی تعقیب دقا نون له مخی دتوقیف غوښتنه کوله نو مسئول مامور مکلف دی چه سملاسی جرگی ته خبر ورکړی .

که چیری تور په داسی وخت کی پینس شوی وی چه جرگه تعطیل وی نو دتوقیف خبر دجرگی اداری هیأت ته ور کول کیږی .

اداری هیأت مکلف دی چه ملی جرگه دراتلونکی اجلاس په لمړی غونډه کښی د موضوع خخه خبرکړی .

پنځه پنخوسمه ماده

حکومت کولی شی چه دملی جرگی په غونډو کی گډون وکړی .

ماده پنجاه وچارم

هیچ عضو ملی جرگه بعلت رای یا نظریه ای که هنگام اجرای و طیفه ابراز میدارد مورد تعقیب عدلی قرار نمیگیرد .

هرگاه يك عضو ملی جرگه بجرمی متهم شود ما مور مسؤل از موضوع به ملی جرگه اطلاع میدهد و بعد ازآنکه جرگه مذکور باکثريت آراء اجازه بدهد متهم تحت تعقیب عدلی قرار میگیرد .

در موارد جرم مشهود مامور مسئول میتواند متهم را بدون اجازه جرگه تحت تعقیب عدلی قرار دهد و گرفتار نماید .

هر گاه تعقیب عدلی قانسونا توقیف را ایجاب کند مامور مسؤل مکلف است موضوع را بلا فاصله به اطلاع جرگه ودر هنگام تعطیل به اطلاع هیأت اداری جرگه برساند . هیأت اداری مکلف است موضوع را به اطلاع اولین جلسه ملی جرگه که بعد از تعطیل صورت میگیرد برساند .

ماده پنجاه وپنجم

حکومت میتواند در جلسات ملی جرگه اشتراك ورزد .

رسمی جدید

ملی جرگه کو لی شمی چه د حکومت
غری خیلی غونلهی ته و غواپی او د
هغوی نه خرگندتیا و غواپی .

په غونډو کی به دملی جرگسی
مباحثی ښکاره وی مگر کله چه
جمهور رئیس دغونډی پتوالی اعلام
کړی همدارنگه کله چه دملی جرگی
مشر او یا د حکومت هر غری او یالین
تر اړه دملی جرگی لس تنه غری دا
غوښتنه وکړی چه جرگه دی پته
وشی او جرگه دا غوښتنه و منی .
هیڅوک په سر زو ری سره دملی
جرگی دیره خای ته ننو تلای نشی
او که څوک ددی حکم نه مخالفت
وکړی دقانون دحکمونو له مخه به
سزا ورکول کیږی .

شپږ پنځوسمه ماده

بی له هغو حالاتو چه حکم یی پدی
اساسی قانون کی په صراحت ښودل
شوی دی دملی جرگی فیصله
دحاضرو غړو درایو په اکثریت
کیږی .

اوه پنځوسمه ماده

ملی جرگه په هر کال کی څلور
میاشتې پر له پسې عادی غونډه چه
دلیندی په اوله نیټه پیل کیږی
دایروی .

اته پنځوسمه ماده

ملی جرگه دتقنینی دو ری په
اول وخت کی دخپلو غړو له منځه
یو کس دمشر په توگه غوره کوی .

جرگه می تواند حضور اعضای
حکومت را در جلسه مطالبه و از آنها
استيضاح نماید .

مباحثات جلسات ملی جرگه علنی
میباشد مگر اینکه رئیس جمهور
سری بودن جلسه را اعلام بدارد .

همچنان رئیس ملی جرگه ، هر
عضو حکومت و یا اقلا ده نفر از
اعضای ملی جرگه می توانند سری
بودن آنها در خواست نمایند و جرگه
این درخواست را بپذیرد .

هیچ کس نمی تواند عتفا به مقر
ملی جرگه داخل شود ، متخلفین
مطابق باحکام قانون مجازات میشوند .

ماده پنجاه و ششم

جز در مواردیکه حکم آن صریحا
در این قانون اساسی ذکر گردیده
تصمیم ملی جرگه باکثریست آرای
اعضای حاضر اتخاذ میگردد .

ماده پنجاه و هفتم

ملی جرگه در هر سال يك اجلاس
عادی برای مدت چهار ماه مسلسل
که بتاریخ اول قوس آغاز میشود
دایر میکند .

ماده پنجاه و هشتم

ملی جرگه در آغاز دوره تقنینیه
از بین اعضای خود یکنفر رابحیث
رئیس انتخاب میکند .

رسمی جرگه

جرگه دخپلو غړو له منځه دوه تنه د لومړي نائب او دوهم نائب په حيث او دوه تنه نور د منشي او د منشي د نائب په حيث د کلني غونډې په اول سرکي د يو کال دپاره غوره کوي .

دغه پورتنی کسان ، د جرگي اداري هيات تشکيلوي او په اعظمي ډول د غونډې د پيل کيدو نه وروسته د پتخلس ورځو په موده کې غوره کيږي .

نېه پنځوسمه ماده

ملی جرگه د بحث لاندې موضوعاتو باندې دکره او پراخي کتنې دپاره د داخلي وظيفو د اصولو د حکمو نو سره سمی جرگه گي جوړوي .

شپيته ماده

ملی جرگه دخپلو داخلي وظيفو اصول جوړوي .

يو شپيته ماده

د ملی جرگي د غړو دپاره د قانون د حکم سره سم مناسب معاش ټاکل کيږي .

دوه شپيته ماده

ملی جرگه د افغانستان د حیاتي چارو د سمون دپاره د دې اساسي قانون په حکمونو برابر د قوانینو په غځو مسودو باندې چه د حکومت او یا قضائیه قوې له خوا ورته پیشنهاد شوی وی وروسته د مطالعې او غورځونه لازم تصمیم نیسي .

جرگه از بین اعضای خود دو نفر رابحیث نایب اول و دوم رئیس و د و نفر دیگر را بحیث منشی و نایب منشی در آغاز اجلاس سالانه برای مدت يك سال انتخاب میکند .

اشخاص فوق هیأت اداری ملی جرگه را تشکیل میدهند و در ظرف مدت اعظمی پانزده روز از آغاز اجلاس باید انتخاب گردند .

ماده پنجاه ونهم

ملی جرگه برای مطالعه دقیق و مفصل موضوعات مورد بحث بر طبق احکام اصول و ظایف داخلی، انجمن ها تعیین میکند .

ماده شصتم

ملی جرگه اصول و ظایف داخلی خود را وضع مینماید .

ماده شصت و یکم

برای اعضای ملی جرگه معاش مناسب مطابق با حکام قانون تعیین میگردد .

ماده شصت و دوم

ملی جرگه برای تنظیم امور حیاتی افغانستان مطابق با حکام این قانون اساسی بر مسوده قوانینی که از طرف حکومت و قوه قضائیه پیشنهاد میگردد بعد از مطالعه و غور تصمیم لازم اتخاذ مینماید .

رسمی جدید

به بودجی باندی تصمیم نیول ،
 دبین الدول معاهدو تصدیقو ل ،
 خارج ته دافغانستان د جمهوری
 دولت دوسله والو قواؤ دپولگو لیرل
 دملی جرگی په واک کښی دی .

اتخاذ تصمیم بر بودجه ، تصدیق
 معاهدات بین الدول ، فرستادن
 قطعات قوای مسلح دولت جمهوری
 افغانستان به خارج از صلاحیت های
 ملی جرگه میباشد .

دملی جرگی د تعطیل یا انحلال په
 وخت کښی حکومت کولی شی
 دعاجلو چارو دسمو ن دپاره تقنینی
 فرمانونه تسوید او ترتیب کړی ،
 دافرانونه د جمهور رئیس دښکلولو
 او اعلامولو څخه وروسته نافذ کول
 کیری .

د رهنګام تعطیل یا انحلال ملی
 جرگه حکومت میتواند برای تنظیم
 امور عاجل فرامین تقنینی تسوید
 و ترتیب کند ، این فرامین بعد از
 توشیح و اعلام رئیس جمهور نافذ
 میگردد .

دغه فرمانونه دملی
 جرگی د لومړنی غونډی له نیټی نه
 تر دیر شو ورځو پوری ملی جرگی
 ته دتصمیم نیولو دپاره وړاندی
 کیری .

این فرامین تقنینی جهت
 اتخاذ تصمیم به ملی جرگه
 دزخلال مدت سی روز از تاریخ
 انعقاد او لین جلسه آن ارائه
 می شود .

دری شپيته ماده

قانون هفی مصوبی ته وایی چه
 ملی جرگی منلی او جمهور رئیس
 ښکلولی وی .

ماده شصت و سوم

قانون عبارتست از مصوبه ملی
 جرگه که به توشیح رئیس جمهور
 رسیده باشد .

څلور څلوینځمه ماده

هیڅ قانون نشی کولی چه داسلام
 دسپیڅلی دین اساسونو ، جمهوری
 نظام او نورو هغو ارزښتونو څخه
 مناقض وی چه پدی اساسی قانون
 کښی راغلی دی .

ماده شصت و چارم

هیڅ قانون نمیتواند مناقض
 اساسات دین مقدس اسلام ، نظام
 جمهوری و دیگر ارزش های مندرج
 این قانون اساسی باشد .

دستې جرگه

شپږم فصل

لویه جرگه

پنځه شپيته ماده

په افغانستان کېنې لویه جرگه د افغانستان د خلکو د ستر قدرت ، واک ، او ازادۍ ټيکارندویه ده .
لویه جرگه ددی لاندې کسانو څخه جوړه ده :

- د ملي جرگې غړي .
- د گوند د مرکزي شوري غړي .
- د حکومت او وسله والو قواو او د عالي شوري غړي .
- د سترې محکمې غړي .
- د هر ولایت د پنځو تنو څخه تر اتو تنو پوري نمایندگان .
- دیرش تنه غړي چه د فرمان په وسیله د جمهور رئیس له خوا ټاکل کېږي .

شپږ شپيته ماده

لویه جرگه ددی اساسي قانون د حکمونو سره سم په جمهوري فرمان دایرېږي .
جمهور رئیس د لویې جرگې رئیس دی .

د جمهور رئیس د مړینې یا استعفی په صورت کېنې لویه جرگه د مړینې یا استعفا دورځي له تاریخ نه په

فصل ششم

لویه جرگه

ماده شصت و پنجم

د افغانستان لویه جرگه عالیترین مظهر قدرت و اراده مردم آنست .

- لویه جرگه مرکب است از :
- اعضای ملی جرگه .
 - اعضای شورای مرکزی حزب .
 - اعضای حکومت و شورای عالی قوای مسلح .
 - اعضای ستره محکمه .
 - پنج الی هشت نفر نماینده از هر ولایت .
 - سی نفر اعضاء که بوسیله فرمان از طرف رئیس جمهور تعیین میشود .

ماده شصت و ششم

لویه جرگه مطابق به احکام این قانون اساسي توسط فرمان رئیس جمهور دایر میشود .
رئیس جمهور، رئیس لویه جرگه میباشد .

در صورت وفات یا استعفا ی رئیس جمهور در خلال مدت بیست روز از تاریخ وفات یا استعفاء

رسمی جریده

لویه جرگه از طرف مقام ریاست
جمهوری دایر میگردد .

ماده شصت و هفتم

لویه جرگه در حالات آتی تحت
ریاست رئیس جمهور و یا نائب
رئیس لویه جرگه دایر میگردد :

- ۱- تعدیل قانون اساسی .
- ۲- انتخاب و قبول استعفای رئیس
جمهور .
- ۳- تصویب اعلان حرب و
متارکه .

۴- هر واقعه مهمی که تصویب
لویه جرگه را ایجاب کند .

ماده شصت و هشتم

در هنگام دایر بودن لویه جرگه
حکم ماده پنجاه و چارم این قانون
اساسی د رمورد اعضای آن تطبیق
میگردد .

ماده شصت و نهم

مباحثات لویه جرگه علنی میباشد
مگر اینکه بیش از دو ثلث اعضای
حکومت و یا شورای مرکزی حزب
ویاسی نفر از اعضاء سری بودن
آنها در خواست نمایند و لویه جرگه
این درخواست را بپذیرد .

ماده هفتادم

لویه جرگه بعد از افتتاح در اولین
جلسه خود نائب رئیس و دو نفر

شلو ورخو کنبی دننه د جمهوری
ریاست دمقام له خوا دایریری .

اوه شپیتمه ماده

لویه جرگه دلاندي مقصدونو او
حالاتو دپاره د جمهور رئیس او یا
دلویی جرگی دنائب رئیس په مشری
دایریری :

- ۱ - داساسی قانون تعدیل .
- ۲ - د جمهور رئیس انتخاب بول
- او یا دهغه داستعفی منل .
- ۳ - دجنگ او اوربند داعلان
- تصویبول .

۴ - دبلې هرې مهمې پېښې په
مقصد چه دلویی جرگی دتصویب
غوښتنه وکړی .

اته شپیتمه ماده

په داسې حالت کښې چه لویه
جرگه دایره وی دهغې دغړو په هکله
ددې اساسی قانون دخلور پنځوسمې
مادې حکم عملی کیری .

په شپیتمه ماده

دلویی جرگی مباحثې به ښکاره
وی مگر کله چه دحکومت ددووبرخو
له زیات غړی یا دگوند مرکزي
شوری او یا دجرگی دیرش تنه غړی
دغواړی چه غونډه دی پته وی اولویه
جرگه دا غوښتنه ومنی .

اوومه ماده

لویه جرگه دپرائیستلو وروسته
په لومړنۍ غونډه کښې دخپلو غړوله

رسمی جدید

مینخواه یو تن در رئیس دناثب په توگه او دوه تنه دمنشیانو په توگه دخپلو غړو درایو په اکثریت سره غوره کوی.

منشی را از بین اعضای خود به اکثریت آراء اعضاء انتخاب میکند.

یو اويا و مه ماده

ماده هفتاد و یکم

پرته له هغو حالاتو څخه چه احکام یی پدی اساسی قانون کښی په څرگند ټول راغلی دی دلویی جرگی تصمیم دهغی دحاضرو غړو په اکثریت سره نیول کیږی .

جز در مواردیکه احکام آن صریحاً د راین قانون اساسی ذکر گردیده تصمیم لویه جرگه به اکثریت آراء اعضای حاضر اتخاذ میگرد .

دوه اويا و مه ماده

ماده هفتاد و دوم

ددی اساسی قانون د حکمو نو سره سم د لویی جرگی ټک لا ره دقانون له خوا بنودل کیږی .

با رعایت احکام این قانون اساسی طرز العمل لویه جرگه توسط قانون تنظیم میگرد .

دری اويا و مه ماده

ماده هفتاد و سوم

لویه جرگه هغه واکونه لری چه پدی اساسی قانون کښی ټاکل شوی دی .

لویه جرگه دارای صلاحیت هائی میباشد که د راین قانون اساسی تعیین گردیده است .

څلور اويا و مه ماده

ماده هفتاد و چارم

دملی جرگی دپنځیدو په حالت کښی دهغی غړی دلویی جرگی دغړو په توگه خپل حیثیت دنوی ملی جرگی تر دایریدو پوری ساتی .

در حالات انحلال ملی جرگه اعضای آن حیثیت خود را بصفت اعضای لویه جرگه تا دایر شدن ملی جرگه جدید حفظ میکنند .

په داسی حالت کښی چه دلویی جرگی غونډی روانی وی دهغی ټول غړی پرته لدی چه مقام، رتبه ، او وظیفه یی په نظر کښی ونیول شی مساوی حقونه لری .

در حالت دایر بودن اجلاس لویه جرگه همه اعضای آن بدون در نظر داشت مقام، رتبه ووظیفه حق مساوی دارند .

رسمی جدید

اووم فصل

جمهور رئیس

پنجه اوياومه ماده

جمهور رئیس دافغانستان ددولت مشر دی او داجرائیه قوی او گوته وظیفی ددی اساسی قانون اودگون داساسنامی له حکمو نو سره سم په مستقیمه توگه په غاړه لری او د مربوطو اور گانونو دلاری یی اداره او لار بنودنه کوی .

شپږ اويا ومه ماده

جمهور رئیس لمړی دگونده خوا نومول کیږی او دیوی شپږ کلنسی مودی له پاره دلوی جرگی له خوا دهغی دغړو ددړیو برخو څخه ددوو برخو درایوبه اکثریت انتخابیږی.

اوه اويا ومه ماده

جمهور رئیس باید دافغانستان داتباعو څخه وی ، مسلمان وی او هغه اوهمسری دافغانی مور او افغان پلاره زیریدلی وی او دمدنی او سیاسی حقونو څخه گټه من او عمر یی دخلوینښتو کالو څخه کم نه وی .

اته اوياومه ماده

دجمهور رئیس صلاحیتو نه او وظیفی دادی :

۱- دافغانستان دوسله والو قواؤ لویه مشری .

فصل هفتم

رئیس جمهور

ماده هفتادوینجم

رئیس جمهور در رأس دو ملت افغانستان قرار داشته وظایف قوه اجرائیه و حزبی را که مطابق باحکام این قانون اساسی و اساسنامه حزب مستقیماً بعهده دارد توسط اورگنهای مربوط اداره و رهنمایی میکند .

ماده هفتاد و ششم

رئیس جمهور پس از نامزد شدن ازطرف حزب از طریق لویه جرگه باکثريت دو ثلث آراء اعضاء برای مدت شش سال انتخاب میگردد .

ماده هفتاد وهفتم

رئیس جمهور باید تبعه افغانستان ومسلمان بوده خود وهمسروی از والدین افغان متولد و از حقوق مدنی و سیاسی بر خور دار وسنوی ازچهل سال کم نباشد .

ماده هفتاد وهشتم

رئیس جمهور دارای صلاحیتها ووظائف آتی می باشد :

۱- قیادت اعلی قوای مسلح کشور.

رسمی خبریه

- ۲- دلولی جرگی په سلا دجنگ او اوربند اعلان .
- جمهور رئیس کولی شی چه دسملاسی او خرگند خطر په حالت کښی چه خپلواکی اودخاوری تمامیت تهید کړی او یا په نورو سملاسی حالاتو کښی استثنایی تصمیم ونیسی او لویه جرگه دایره کړی .
- ۳- داضطرار د حالت اعلا مول او ختمول .
- ۴- دلولی جرگه د دایرول او پرايسسل .
- ۵- دملی جرگی دعا دی غونډی پرايستل او دهغی فوق العاده غونډی دایرول او پرايستل .
- ۶- دملی جرگی دپنگول او دنوو انتخاباتو دفرمان ایستل . نوی انتخابات دملی جرگی دپنگو لو دنیټی نه په دریو میاشتو کښی دننه سرته رسیدی .
- ۷- دملی یو والی ټینگښت او د افغانستان دخلکو دښیگریو ملاتړ .
- ۸- ددی اساسی قانون دحکمونو سره سم دهیواد دکورنی او بهرنی سیاست لار ښودنه او یو شان کول .
- ۹- دجزا کمول او ښل .
- ۱۰- دقانون دحکمونو سره سم دښان ورکول .
- ۱۱- دگونددغوړو شخه دجمهوری ریاست دمرستیال یا مرستیالانو او
- ۲- با مشوره لویه جرگه اعلان حرب و متارکه .
- در صورت خطر فوری و آشکاری که استقلال و تمامیت ارضی را تهدید کند و یا در حالات عاجل دیگر، رئیس جمهور میتواند تصمیمات استثنایی اتخاذ نماید و لویه جرگه را دایر کند .
- ۳- اعلان حالت اضطرار و خاتمه دادن به آن .
- ۴- دایر کول د دایرول و افتتاح لویه جرگه .
- ۵- افتتاح اجلاس عادی ملی جرگه و دایر نمودن و افتتاح اجلاس فوق العاده آن .
- ۶- منحل ساختن ملی جرگه و اصدار فرمان انتخابات مجدد .
- انتخابات مجدد در خلال مدت سه ماه از تاریخ انحلال ملی جرگه صورت میگیرد .
- ۷- تحکیم وحدت ملی و پشتیبانی از منافع مردم افغانستان .
- ۸- رهبری و هما هنگست ساختن سیاست داخلی و خارجی کشور مطابق باحکام این قانون اساسی .
- ۹- تخفیف و عفو مجازات .
- ۱۰- اعطای نشان مطابق باحکام قانون .
- ۱۱- تعیین معارف یا معاو نین ریاست جمهوری از جمله اعضاء

رسمی جریده

دگونډ دغړو او له ګونډه بهر کسانو
خځه دوزیرانو ټاکل ، معزولول ، او
دهغوی داستعفاء منل .

۱۲- دستری محکمی دغړو او د
قاضی القضاات ټاکل .

۱۳- دقانون د حکمو نو سره سم
دقاضیانو ، دوسله والو قواؤ
دمنصبدارانو ، او عالیرتبه مامورینو
ټاکل ، متقاعد کول معزولول او د
دهغوی داستعفاء منل .

۱۴- په بهر نیو ملکونو کښی
دافغانستان دسیاسی نمایندگیو
دمشرانو ، او په بین المللی مؤسسو
کښی دافغانستان ددایمی نمایندګانو
ټاکل ، او دبهرنو ملکونو دسیاسی
نمایندګانو باور لیک منل .

۱۵- دقوانینو او تقنینی فرمانونو
بنکلول اودهغو دجاری کولو اعلام .
دبین الدول معاهدو بنکلول اودقانون
دحکمونو سره سم دبین الدول
معاهدو دتړون دپاره داعتبار لیک
ورکول .

نهمویا ومه ماده

جمهور رئیس کولای شی چه په
مهمو ملی مسائلو کښی دافغانستان
دخلکو عمومی رایو ته مراجعه وکړی .

اتیاومه ماده

جمهور رئیس په وظیفی دبوختیدونه
دمخه دلوی جرگی په وړاندی
داسی لوړه په خای کوی :

حزب و همچنان تعیین وزراء از داخل
وبخارج حزب، عزل و قبول استعفاء
آنها .

۱۲- تعیین اعضاء ستره محکمه
وقاضی القضاات .

۱۳- تعیین ، تقاعد ، قبول
استعفاء و عزل قضاوت ، صاحب
منصبان قوای مسلح و مامورین
عالیرتبه مطابق باحکام قانون .

۱۴- تعیین سران نمایندگی های
سیاسی افغانستان نزد دول خارجی،
تعیین نمایندگان دایمی افغانستان
نزد موسسات بین المللی وقبول
اعتماد نامه های نمایندگان سیاسی
خارجی .

۱۵- توشیح قوانین و فرامین
تقنینی واعلام انفاذ آنها. اعطای
اعتبار نامه بغرض عقد معاهدات
بین الدول مطابق باحکام قانون
وتوشیح معاهدات بین الدول .

ماده هفتاد ونهم

رئیس جمهور ر میتواند در
موضوعات مهم ملی به آراء عمومی
مردم افغانستان مراجعه نماید .

ماده هشتادم

رئیس جمهور قبل از اشغال
وظیفه در محضر اعضای لویره جرگه
حلف آتی را بجا می آورد :

رسمی خبریه

بعضور شما نمایندگان ملت افغانستان من بنام خداوند بزرگ سوگند یاد میکنم که اساسات دین مقدس اسلام را حمایت کنم، قانون اساسی و دیگر قوانین افغانستان را محترم شمارم و از آنها پیروی کنم، از استقلال ملی و تمامیت ساحه حراست و تمام نیروی خود را وقف دفاع از حقوق و منافع مردم و اهداف انقلاب ۲۶ سرطان سال ۱۳۵۲ و جمهوریت افغانستان نمایم .

ماده هشتاد و یکم

به استثنای حالاتیکه در ماده سی و ششم این قانون اساسی تصریح گردیده رئیس جمهور در مدت تصدی وظیفه هیچ معامله انتفاعی را با دولت انجام نمیدهد.

ماده هشتاد و دوم

رئیس جمهور در حالت مریضی و یا سفر معاون یا معاونین ریاست جمهوری را موظف میسازد تا طبق هدایاتیکه صادر میکند عوض وی کار نماید .

ستاسی دافغانستان دملست د نمایندگانو په وړاندې زه دلوی خدای په نامه لوړه کوم چه داسلام دسپیڅلی دین داسا سو نو ملاتړ به کوم دی اساسی قانون اود افغانستان نورو قوانینو ته به په درنه سترگه گورم، او هغوی ته به غاړه بدم، دملی خپلواکی اود سیمی دتمامیت خاړنه به کوم، او خپل ټول قوت او طاقت به دافغانستان دخلکو دحقونو او ښیگریز د ۱۳۵۲ کال دچنگاښ د ۲۶ نیټې دانقلاب دهدفونو او جمهوریت دملاتړ په لار کښی وقفوم .

یو اتیا ومه ماده

پرته له هغو حالاتو چه ددی اساسی قانون په شپږ دیر شمه ماده کښی څرگند شوی دی جمهور رئیس دخپلی وظیفی دچلولو په موده کښی ددولت سره دهیڅ راز گټی وټی معامله نشی کولی .

دوه اتیا ومه ماده

جمهور رئیس دناروغی او دسفر په وخت کښی دجمهوری ریاست مرستیال او یا مرستیالانو ته وظیفه ورکوی چه دهغو لار ښودنو سره سم چه دوی ته یی صادری کړی دده په عوض کار وکандی .

رسمی جریده

دری اتیا و مه ماده

د جمهور رئیس معاش او لکښت
د قانون له خوا ټاکل کیږي .

څلور اتیا و مه ماده

د جمهور رئیس دانتخا بو لـو
دپاره د جمهوري ریاست ددوري دپای
ته رسیدو نه پنځه څلویښت ورځي
وړاندې باید ددی اساسي قانون اود
گونډ داساسنامي د حکمونو سره سم
لازم چلند وکړي شی .

پنځه اتیا و مه ماده

که چيري جمهور رئیس د استعفا
تکل وکړي لویه جرگه دایروي او
خپل استعفا لیک مستقیماً هغی ته
وړاندې کوي .

په داسي حالت کښي چه لویه جرگه
دا استعفا قبوله کړي دنوی جمهور
رئیس انتخاب ددی اساسي قانون
د شپږ اتیا و مه مادې سره سم صورت
نیسي .

شپږ اتیا و مه ماده

که چيري جمهور رئیس مړ شي
او یا استعفا وکړي د جمهوري
ریاست وظیفه په موقتي ډول دملی
جرگی رئیس ته سپارله کیږي پدی
حالت کی دملی جرگی رئیس په
انتخاباتو کښي د جمهوري ریاست
دنومولی په توگه ټاکل کیدای نشي .
پدغه موده کښي چه دملی جرگی

ماده هشتاد و سوم

معاش و مصارف رئیس جمهور
توسط قانون تعیین میگردد .

ماده هشتاد و چارم

برای انتخاب رئیس جمهور باید
چهل و پنج روز قبل از ختم دوره
ریاست جمهوري مطابق به احکام این
قانون اساسي و اساسنامه حزب
اقدامات لازمه بعمل آید .

ماده هشتاد و پنجم

هر گاه رئیس جمهور اراده
استعفا بنماید لویه جرگه را دایر
و استعفا نامه خود را مستقیماً به لویه
جرگه تقدیم میدارد .

در صورتیکه لویه جرگه این
استعفاء را قبول نماید انتخاب رئیس
جمهور جدید طبق ماده هشتاد
و ششم این قانون اساسي صورت
میگیرد .

ماده هشتاد و ششم

هر گاه رئیس جمهور وفات نماید
یا استعفا دهد و وظیفه ریاست
جمهوري مؤقتاً بر رئیس ملی جرگه
سپرده میشود . در این حالت رئیس
ملی جرگه بحیث نا مزد ریاست
جمهوري در انتخابات تعیین شده
نمیتواند .

در زمان تصدی رئیس ملی جرگه

رسمی خبریه

بجیث رئیس جمهور مؤقت، این قانون اساسی تعدیل شده نمیتواند. رئیس جمهور جدید باید در ظرف سی روز بعد از تاریخ خالی شدن کرسی ریاست جمهوری مطابق با احکام این قانون اساسی انتخاب گردد. در صورت بروز حالات عاجل و مهم ملی ایکه رئیس جمهور مؤقت را به اعمال صلاحیت های مندرج ماده هفتاد و هشتم این قانون اساسی مجبور سازد رئیس جمهور مؤقت میتواند با موافقه اعضای حکومت و شورای مرکزی حزب با رعایت احکام مندرج این ماده از صلاحیتهای متذکره ماده هفتاد و هشتم این قانون اساسی استفاده نماید.

ماده هشتاد و هفتم

اتهام به جرم خیانت ملی علیه رئیس جمهور از طرف دو ثلث اعضای ملی جرگه تقاضا شده میتواند. این تقاضا بعد از موافقه دو ثلث آراء اعضای شورای مرکزی حزب به لویه جرگه ارائه میشود. در این حالت رئیس جمهور مکلف است لویه جرگه را دایر نماید. رئیس ملی جرگه از جلسات لویه جرگه ریاست مینماید. هرگاه لویه جرگه اتهام منسوبه

رئیس د جمهوری ریاست وظیفه به مؤقتی دول چلوی دا اساسی قانون تعدیلیدی نه شی.

نوی جمهور رئیس د جمهوری ریاست دکرسی دتشیدنی له ورخی خخه په دیرشو ورخو کبسی د ننه د قانون د حکمونو سره سم انتخابیری.

دهغو عاجلو او ملی مهمو پینبو درابر سیره کیدو په حالت کی چه مؤقتی جمهور رئیس دی ته اړ کړی چه ددی اساسی قانون (۷۸) ماده کبسی دراغلو صلاحیتونو خخه کار واخلی مؤقتی جمهور رئیس کولای شی چه ددغی مادی د حکمونو په رعایت د حکومت او دگوندد مرکزی شوری دغو و دموافقی سره سم ددی اساسی قانون داته اویاو می مادی دمندرجو صلاحیتو نو خخه استفاده وکړی.

اوه اتیایومه ماده

په جمهور رئیس بانندی دملی خیانت تور دملی جرگی ددریو برخو خخه ددو برخو غړو درایو پسه اکثریت لکول کیدی شی دا غوښتنه دگوندد مرکزی شوری ددریو برخو خخه ددو برخو غړو درایو داکثریت دمنلو وروسته لوی جرگی ته وړاندی کیری.

پدی حالت کی جمهور رئیس مکلف دی چه لویه جرگه دایره کړی. دملی جرگی رئیس دلوی جرگی

رسمی جریده

را با دلایل ارائه شده آن به اکثریت دوثلث آراء اعضای خود تصویب نماید رئیس جمهور از وظیفه سبکدوش میگردد .

ترکیب محکمه و طرز العمل محاکمه طور جداگانه توسط قانون خاص تنظیم میشود .

د رایین حالت و وظیفه ریاست جمهوری مؤقتاً به رئیس ملی جرگه سپرده میشود .

رئیس جمهور مؤقت تابع احکام مندرج ماده هشتاد و ششم این قانون اساسی می باشد .

فصل هشتم

حکومت

ماده هشتاد و هشتم

حکومت اورگان عالی اجرائیوی و اداری دولت و متشکل از معاون یا معاونین ریاست جمهوری و وزراء میباشد که تحت رهبری رئیس جمهور ایفاء وظیفه مینماید .

ماده هشتاد و نهم

معاون یا معاونین رئیس جمهور و وزراء باید تبعه افغانستان بوده

دغونډو مشری کوی ، کله چه لویه جرگه لگول شوی تور دوډاندي شوو دلايلو سره سره ددریو برخو څخه دخپلو دوو برخو غړو درایو په اکثریت تصویب کړی دجمهوررئیس لاس دکاره ایستل کړی .

دمحکمی جوړښت او دمحاکمې لاری چاری په بیل ډول دخاص قانون له پلوه ښودل کړی .

پدی حالت کی د جمهوري ریاست چاری په مؤقتی توگه دملی جرگی رئیس ته سپارلسی کړی .

مؤقت جمهور رئیس ددی اساسی قانون دشیپړ اتیاو می مادی دحکمونو تابع دی .

اتم فصل

حکومت

اته اتیاومه ماده

حکومت ددولت ستر اداری او اجرائیوی اورگان دی چه د جمهوری ریاست د مرستیال یا مرستیالانو او وزیرانو څخه جوړ دی او د جمهور رئیس تر مشری لاندی خپله وظیفه سرته رسوی .

نه اتیاومه ماده

دجمهوری ریاست مرستیال یا مرستیالان او وزیران باید دافغانستان له اتباعو څخه وی هغوی او همسران

رسمي جريدې

خود و همسران شان از والدين
افغان متولد و راجد تمام حقوق مدني
وسياسي باشند .

ماده نودم

معاون يا معاونين رئيس جمهور
وزراء قبل از اشتغال وظيفه حلف
آتي را بحضور رئيس جمهور بسجا
مي آورند :

بنام خداوند بزرگ (ج) سوگند
ياد ميکنم که قانون اساسي و ديگر
قوانين افغانستان را محترم شمارم
و از آن پيروي کنم و تمام نيروي خود
را وقف دفاع از حقوق و منافع ملي
نموده از اهداف انقلاب ۲۶ سرطان
سال ۱۳۵۲ و جمهوريت افغانستان
حمایت نمايم .

ماده نود و يکم

حکومت دارای وظايف و صلاحيت
های ذيل ميباشد :

- ۱- تطبيق سياست داخلي و
خارجي کشور مطابق به احکام
قانون و اساسات حزب .
- ۲- اداره ، انسجام و مراقبت
امور وزارت ها و ساير دواير و
مؤسسات عامه .
- ۳- صدور تصاميم اجرائيوي

بي دافغاني مور او افغان پسلاره
زيريدلي وي ، ټول مدني اوسياسي
حقونه يي په ځای وي .

نوی يمه ماده

د جمهوري رياست مرستيال يا
مرستيالان او وزيران په وظيفسو
دبوختيدو نه مخکي د جمهور رئيس
په وړاندې داسي لويه کوي :
دلوی خدای (ج) په نامه لويه
کوم چه د افغانستان اساسي قانون
او نورو قوانينو ته به په درنه سترگه
گورم او هغوی ته به غاړه بدم او
خپل ټول قوت او طاقت به د ملي
شپيگرو او حقونو د ملاتړ په لار کښي
وقوم، او د ۱۳۵۲ کال د چنگاښ
شپږ ويشتمې نيتي د انقلاب د هدفونو
او د افغانستان د جمهوريت ساتنه به
کوم .

يو نوی يمه ماده

حکومت دا لاندې واکونه او
وظيفي لري :

- ۱- د قانون د حکمونو او دگوند
د اساسونو سره سم د هيواد د کوډني
او بهرني سياست په ځای کول .
- ۲- د مربوطه وزارتونو د دايرو او
په هغوی پوري د متعلقو مؤسسو
د چارو اداره او څارنه او د هغوی
د اجرا آتو يو شانته کول .
- ۳- په اجرائيوي او ادازي چارو

رسمی جریده

- کی دقوانینو او جمهوری فرمانونو سره سم تصمیم نیول او دهغو دعملی کیدو څارنه .
- ۴- دقوانینو دمسودو جوړول او دمقرراتو وضع کول .
- ۵- ددولت دبودجی دسمبنت او جوړښت او داقتصادی، مالی او پولی سیستم دپینځنیت دپاره دلا روچارو پیدا کول .
- ۶- ددولت دپیر مختیایی پلا نونو طرح او دهغو دعملی کیدو او اجرا آتو دپاره دلارو چارو سنجول .
- ۷- دبهرنیو او کورنیو پورونو دزاکړی ورکړی په هکله مفاهمه او خبری .
- ۸- دعمومی نظم او امن دساتلو دپاره دلارو چارو سنجول .
- ۹- دهرډول اداری فساد دمنځه وړلو دپاره دقانون دحکمونو سره سم لازم او اغیزه ناکه تدبیرونه غوره کول .
- ۱۰- دبهرنیو هیوادو او مؤسسو سره دقانون دحکمونو سره سم دقرار دا دونو تړون .
- ۱۱- دټولو هغو وظیفو په ځای کړه چه دی اساسی قانون او نورو قوانینو حکومت ته سپارلی وی .
- اداری طبق قوانین و فرامیسن صادره و نظارت بر تطبیق آنها .
- ۴- تسوید قوانین و وضع مقررات .
- ۵- ترتیب و تنظیم بودجه دولت و اتخاذ تدابیر برای استحکام و وضع اقتصادی و سیستم پولی و مالی .
- ۶- طرح پلانیهای انکشافی دولت و اتخاذ تدابیر برای تطبیق و اجرای آن .
- ۷- مفاهمه و مذاکره راجع به گرفتن و دادن قروض داخلی و خارجی .
- ۸- اتخاذ تدابیر برای تامین نظم و امن عامه .
- ۹- اتخاذ تدابیر لازم و موثر جهت از بین بردن هر نوع فساد اداری مطابق به احکام قانون .
- ۱۰- عقد قرار داد ها با ممالک و موسسات خارجی مطابق به احکام قانون .
- ۱۱- اجرای سایر وظایفیکه این قانون اساسی و قوانین به حکومت سپرده باشند .

ماده نو دودوم

دوه نوی یمه ماده

حکومت دخپلو وظیفو دسمو ن حکومت برای تنظیم امور بر

رسمی جریده

دپاره دقانون پر بنیاد مقررات اساس قوانین، مقررات وضع میکند. جوړوی .

دا مقررات باید چه دهیخ قانون دعبارت اوروح سره تناقض ونه اری.

ماده نود وسوم

به استثنای حالاتیکه در ماده سی و ششم این قانون اساسی تصریح گردیده معاون یا معاونین رئیس جمهور ووزراء در مسدت تصدی وظیفه هیچ معامله انتفاعی را با دولت انجام داده نمیتوانند .

ماده نود وچارم

معاون یا معاونین رئیس جمهور ووزراء در برابر رئیس جمهور، شورای مرکزی حزب و ملی جرگه در قسمت اجرا آت خود مسئول میباشدند .

ماده نود وپنجم

اتهام جرم علیه معاون یا معاونین رئیس جمهور یا هریکی از وزراء از طرف يك ثلث اعضاء ملی جرگه تقاضا شده میتواند .

این تقاضا صرف به اکثریت دوثلث آراء اعضاء ملی جرگه تصویب میگردد .

متهم پس از تصویب از وظیفه منفصل میشود .

دری نوی یمه ماده

دهغو حالاتو پرته چه ددی اساسی قانون به شپږ دیر شمه ماده کښی څرگند شوی دی دجمهوری ریاست مرستیال یا مرستیا لان او وزیران دووظیفو داجرا کولو په وخت کښی دگټی وټی هیخ ډول معامله ددولت سره نشی کولی .

څلور نوی یمه ماده

دجمهوری ریاست مرستیال یا مرستیالان او وزیران دخپلواجراآتو له بابته جمهور رئیس، دگونډ مرکزی شوری او ملی جرگی ته مسؤل دی .

پنځه نوی یمه ماده

دجمهوری ریاست مرستیال یا مرستیالانو او دحکومت دهریو غړی په هکله دگناه تړلو تور دملی جرگی دغوړو ددریمی برخی په غوښتنه کیدی شی .

ملی جرگه دا غوښتنه دخپلودوو برخو غړو دراوپه اکثریت تصویبوی. تورن غړی دملی جرگی دپریکړی وروسته سملاسی دخپلی وظیفی څخه لری کیږی .

رسمی جریده

محاكمه متهم د رمحضرمحاكمه
خاص دایر میشود .
ترکیب محكمه ، وطرز العمل
محاكمه آن و همچنان مجازات طور
جداگانه توسط قانون خاص تنظیم
میگردد .

فصل نهم قضاء

ماده نود و ششم

قوه قضائیه يك ركن دولت و
مرکب است از ستره محكمه ومحاكم
دیگریکه تعداد آن توسط قانون
تعیین میگردد .

هدف عمده این قوانین تو حید
مرافق قضایی و تنظیم تشکیلات
صلاحیت محاکم وطرز العمل محاکمه
میباشد .

ماده نود و هفتم

صلاحیت قضاء شامل رسیدگی
به تمام دعاوی ایست که در آن
اشخاص حقیقی یا حکمی بشمول
دولت بصفت مدعی یا مدعی علیه
قرار گرفته و به پیشگاه آن مطابق
به احکام قانون اقامه شود .

ماده نود و هشتم

در هیچ حالت به استثنای حرب
نمیتوان قضیه یا ساحه را از دایره

دتورن غری محاکمه دیوی خاصی
محکمی به وپاندی دایریری .
دمحکمی جوړښت او دکار لاری
چاری یی او همدارنگه دحکومت
دتورنو غړو سزا گانی په خانگړی
ډول دیو خاص قانون له پلوه
خرگندیږی .

فصل نهم قضاء

شمیرنوییمه ماده

قضائیه قوه ددولت یو رکن دی
چه دیوی ستړی محکمی اونورو محکمو
خنځه جوړیږی چه شمیر یی په قانون
کی ښودل کیږی .

ددی قوانینو لوی هدف دقضایی
مرافقو یووالی دمحاكمو دتشکیلاتو
واک او دمحاكمی دتک لاری تنظیمول
دی .

اوه نوییمه ماده

دقضاء واک او اختیار دټولو هغو
دعوو غور او پریکړی ته غځیږی چه
په هغی کښی حقیقی یا حکمی اشخاص
که څه هم دولت وی دمدعی یا مدعی
علیه حیثیت لری او دقضاء په وپاندی
دقانون دحکمونو سره سم دایری
شی .

اته نوییمه ماده

پرته دجنگ له حالت بل هیڅ یو
حالت نشی کولی چه یوه قضیه یا

رسمی جریده

صلاحیت قوه قضائیه دولت به
نحویکه در این فصل تحدید شده
خارج ساخت و به مقام دیگری
تفویض نمود .

این حکم مانع تشکیل محاکم
عسکری نمیگردد و لی ساحه این
نوع محاکم به جرایم مربوط به قوای
مسلح افغانستان منحصر میباشد .
تشکیل و صلاحیت محاکم عسکری
توسط قانون تنظیم میگردد .

ماده نود و نهم

محاکم در قضایای مورد رسیدگی
خود احکام این قانون اساسی و قوانین
دولت را تطبیق میکنند .
مرکاز برای قضیه ای از قضایای
مورد رسیدگی در قانون اساسی و
قوانین دولت حکمی موجود نباشد
محاکم به پیروی از اساسات کلی فقه
حنفی شریعت اسلام در دا خل
حدودیکه این قانون اساسی وضع
نموده در چنین احوال حکمی صادر
میکنند که در نظر شان عدالت را
به بهترین صورت ممکن تأمین
نماید .

یوه ساحه دولت در قضایای قسوی
دولت او اختیار له دایری خخه په هغه
ډول چه پدی فصل کښی یی پریډونه
ښودل شویډی وباسی اوبل مقام
ته ئی وسپاری .

دا حکم د عسکری محکمو د جوړیدو
مخه نه نیسی خو دا محکمی به
یوازی دهغو جر مونو په ساحه کښی
وی چه د افغانستان دوسله والو
قواوو پوری اړه لری .
د عسکری محکمو تشکیل واک او
اختیار په قانون کښی ښودل
کیری .

نه نوی یمه ماده

محکمی چه په کومو پېښو بانډی
غور کوی په هغوی کښی ددی اساسی
قانون او د دولت دنورو قوانینو
حکمو نه پر ځای کوی .

که دغور لانډی پېښو خخه دیوی
پېښی په باب په اساسی قانون او
د دولت په قوانینو کښی کوم حکم نه
وی نو محکمی داسلامی شریعت د
حنفی مذهب د کلی اساسو نو له
مخه په هغه چو کات کښی دننه چه
دی اساسی قانون ښودلی دی پدی
حالاتو کښی یو داسی حکم را باسی
چه ددوی په نظر کښی خومره چه
ممکنه وی عدالت تر ټولو په ښه توگه
تر سره کړی .

رسمی جریده

سلمه ماده

قاضیان د قاضی القضاات په غوښتنه
د جمهور رئیس په مننه ټاکل کیږي.

ماده صدم

قضات به پیشنهاد قاضی القضاات
و منظوری رئیس جمهور تعیین
میکړند .

یو سلو یومه ماده

د قاضیانو عزل د قاضی د جرم
د کولو په حالت کی د ستری محکمی
په غوښتنه او د جمهور رئیس په
مننه صورت نیسی .

ماده یکصد و یکم

عزل قضات باثر ارتکاب جرم به
پیشنهاد ستره محکمه و منظوری
رئیس جمهور صورت می گیرد .

که چیری په قاضی باندی د جرم
کولو تور ولگول شی ستره محکمه
د قانون د حکمو نو سره سم دده په
حال غور کوی او د تورن د دفاع د
اوریدو څخه وروسته که ستره محکمه
په قاضی باندی لگول شوی تور وارد
وگهی د تورن قاضی د عزل پیشنهاد
جمهور رئیس ته وړاندی کوی هر
کله چه د جمهور رئیس له خوا دغه
غوښتنه ومنل شی قاضی د وظیفی
څخه معزول کیږي او د قانون د حکمونو
سره سم په سزا رسیږي .

قاضی به ارتکاب جرمی مقیم شود
ستره محکمه مطابق به احکام قانون
بحالت قاضی رسیدگی نموده پس از
استماع دفاع او در صورتیکه ستره
محکمه اتهام را وارد بداند پیشنهاد
عزلش را به رئیس جمهور تقدیم و
بام منظوری آن از طرف رئیس جمهور
قاضی از وظیفه عزل و مطابق به
احکام قانون مجازات میشود .

یو سلو دویمه ماده

د قاضیانو ترفیع ، بدلول ، تقاعد
استعفاء او د هغوی مؤاخذه د قانون
د حکمو نو سره سم د ستری محکمی
له پلوه سر ته رسیږي .

ماده یکصد و دوم

تبدیل ، ترفیع ، تقاعد ، قبول
استعفا و مواخذة قضات توسط ستره
محکمه مطابق با احکام قانون صورت
میگیرد .

یو سلو دریمه ماده

د قاضیانو دپاره د قانون له پلوه
مناسب معاش ټاکل کیږي .

ماده یکصد و سوم

برای قضات معاش مناسب توسط
قانون تعیین میگردد .

رسمی جریده

یو سلو څلورمه ماده

پرتله له هغو حالاتو چه د دی اساسی قانون په شپږ دیر شمه ماده کښی څرگند شوی دی دستری محکمی غړی اوقاضی القضاات دخپلو وظیفو چلولو په موده کښی دگټی وټی هیڅ ډول معامله د دولت سره نشی کولی .

یو سلو پنځمه ماده

د افغانستان په محکمو کی محاکمه به ښکاره ډول کیږی او دقانون د حکمو نو سره سم هر څوک دور تلو حق لری .

دمحکمو دټولو قطعی پریکړو عملی کول واجب دی خو دچا دمرگ دحکم په حالت کښی دآخرنی محکمی په پریکړی دعملی کولو دپاره د جمهور رئیس ښکلال شرط دی .

محکمه کولی شی چه په هغه گونډو حالاتو کښی چه قانون څرگند کړیدی پټه غونډه وکړی ولی د حکم اورول به هرو مرو ښکاره وی .

محکمی مکلفی دی چه دور کړی حکم سره یو ځای په خپلو پریکړو کښی دحکم سببو نه څرگند کړی .

یو سلو شپږمه ماده

دجر مونو کشف د پولیسو لهخوا او دجر مونو تحقیق، تعقیب اوددعوی

ماده یکصدمو چارم

به استثنای حالاتیکه در ماده سی و ششم این قانون اساسی تصریح گردیده اعضای ستره محکمه وقاضی القضاات در مدت تصدی وظیفه هیچ معامله انتفاعی را با دولت انجام داده نمی توانند .

ماده یکصدمو پنجم

در محاکم افغانستان محاکمه بصورت علنی اجرا میشود و هر کس حق حضور را در آن مطابق با احکام قانون دارد .

فیصله های قطعی محاکم واجب التعمیل است مگر در حالت حکم به مرگ شخص که تعمیل حکم محکمه نهایی مشروط به توشیح رئیس جمهور می باشد .

محکمه میتواند در حالت استثنائی که در قانون تصریح گردیده باشد جلسات سری دایر کند ولی اعلام حکم باید بهر حال علناً صورت بگیرد .

محاکم مکلف اند اسباب حکمی را که صادر میکنند در فیصله خود ذکر نمایند .

ماده یکصدمو ششم

کشف جرایم از طرف پولیس، تحقیق، تعقیب واقامه دعوی آن از

رسمی جریده

طرف خارنوال که جزء قوه اجرائیه هستند مطابق با حکام قانون صورت میگیرد .

کشف و تحقیق جرایم مربوط به قوای مسلح افغانستان توسط قانون خاص تنظیم میگردد .

ماده یکصد و هفتم

ستره محکمه مرکب است از (۹) عضو که از طرف رئیس جمهور تعیین میشوند .

عضو ستره محکمه باید دارای اوصاف ذیل باشد :

۱- سن سی و پنج سالگی را تکمیل نموده باشد .

۲- اقلا ده سال قبل از تاریخ تعیین تابعیت دولت افغانستان را کسب کرده باشد .

۳- از طرف محکمه بحرمان از حقوق سیاسی محکوم نشده باشد .

۴- از اهداف ملی ، علم حقوق ، و نظام حقوقی افغانستان آگاهی کافی داشته باشد .

رئیس جمهور یک نفر از جمله اعضای ستره محکمه را که سن او از چهل سال کمتر نباشد به حیث قاضی القضاات تعیین مینماید .

رئیس جمهور میتواند بر تعیین اعضای ستره محکمه و قاضی القضاات

سورول دقانون دحکمو نو سره سم دخارنوال له خواچه ددولت په اجرائیه قوری پوری ترلی دی کیږی .

دهغو جر مو نو کشف او تحقیق چه دافغانستان په وسله والوقو او پوری اړه لری دخاص قانون له خوا تنظیمیږی .

یو سلو اوومه ماده

ستره محکمه (۹) غړی لری چه دجمهور رئیس له خوا ټاکل کیږی . دستری محکمی غړی باید دژاندي صفتو نه ولری :

۱- د عمر پنځه دیرش کاله یسی پوره کړی وی .

۲- دټاکل کیدو دنیتی څخه مخکی یی باید لږ تر لږه لس کاله پخوا دافغانستان ددولت تابعیت- حاصل کړی وی .

۳- دمحکمی له خوا دسیاسی حقو نو څخه په محرومی محکوم شوی نه وی .

۴- د حقوقو په علم ، ملی هدفونو او د افغانستان په حقوقی نظام باندي په پوره اندازه پوه وی .

جمهور رئیس د ستري محکمی دغړو له جملی څخه یو غړی چه عمر یی له څلویښتو کالو څخه کم نه وی دقاضی القضاات په توگه ټاکي .

جمهور رئیس کولای شی چه دستری محکمی په غړو او دقاضی -

رسمی جریده

بعد از مرور هر پنج سال از تاریخ تعیین‌شان به وظایف مذکور تجدید نظر بنماید .

بازعایت این حکم اعضای ستره محکمه وقاضی القضاات بهیچ وسیله دیگر به استثنای حالت مندرج ماده (۱۱۱) این قانون اساسی ازوظایف شان برطرف نمیشوند .

ماده یکصد و هشتم

اعضای ستره محکمه و قاضی القضاات قبل از اشغال وظیفه حلف آتی را بحضور رئیس جمهور بجا می‌آورند :

« بنام خداوند بزرگ (ج) سوگند یاد میکنم که وظیفه قضاء را باکمال امانت و شرافت اجرا نموده حق و عدالت را بازعایت اساسات دین مقدس اسلام و سایر احکام و ارزش های قانون اساسی و قوانین دولت جمهوری افغانستان تأمین نمایم و در همه اجرا آن خود خداوند جل جلاله را حاضر دانسته حقوق مردم و وطن را به نفع عدالت حمایت نمایم . »

ماده یکصد و نهم

به استثنای حالت مندرج ماده (۱۱۱) این قانون اساسی اعضای ستره محکمه وقاضی القضاات بعد از ختم قانونی دوره خدمت برای بقیه

القضاات به مقرری باندی دتا کنسی له وخته هر پنځه کاله وروسته نوی کتنه وکړی .

ددی حکم او ددی اساسی قانون د (۱۱۱) مادې د حکم څخه پرته په بل هیڅ ډول دستری محکمی غړی او قاضی القضاات دخپلو وظیفو څخه لری کیدلی نشی .

یو سلو اتمه ماده

دستری محکمی غړی او قاضی - القضاات په وظیفو دبو ختیدو څخه مخکې دجمهور رئیس په وړاندې داسی لورپه په ځای کوی :

« د لوی خدای جل جلاله په نامه لورپه کوم چه دقضا وظیفه به په پوره امانت او شرافت سره په ځای کوم، حق او عدالت به داسلام دسپیڅلی دین داسا ساتو او داسا سنی قانون دنورو حکمو نو ، ارزښتو نو او دافغانستان د جمهوری دو لست دقوانینو په نظر کښی نیولو سره سم تامینوم او په خپلو ټولو اجراآنو کښی به خدای جل جلاله حاضرگڼم او د عدالت په گټه به د هیواد او دخلکو دحقو نو ساتنه کوم. »

یو سلو نهمه ماده

دهغه حالت نه پرته چه ددی اساسی قانون په یو سلو یوو لسمه ماده کښی ښودل شوی دی دستری محکمی غړی او قاضی القضاات په

رسمی جریده

مدت حیات از تمام امتیازات مالی دوره خدمت شان مستفید میشو ند .
اعضای ستره محکمه وقاضی القضاات نمی توانند بعد از ختم دوره خدمت عضو حکومت ، عضو ملی جر گه ویا مامور دولت باشند .

ماده یکصد و دهم

هر عضو ستره محکمه و قاضی القضاات می تواند طبق احکام قانون استعفا بدهد ، استعفای اعضای ستره محکمه وقاضی القضاات از تاریخ منظوری آن از طرف رئیس جمهور نافذ می گردد ، قاضی القضاات و عضو مستعفی از امتیازات مالی مند رج ماده یکصد و نهم این قانون اساسی مستفید شده نمیتواند .

قیود متذکره فقره اخیر ماده یکصد و نهم بالای هر عضو مستعفی و قاضی القضاات قابل تطبیق میباشد .

ماده یکصد و یازدهم

هرگاه يك ثلث اعضای ملی جر گه محاکمه قاضی القضاات یا يك یا چند عضو ستره محکمه را بر اساس اتهام بجرم ناشی از اجرای و وظیفه تقاضا

قانونی پول د خدمت د دوری له ختمیدو نه وروسته دپاتی عمر ټوله موده دخدمت ددوری له ټولو مالی بنیگرو نه گته اخلی .

دخدمت د دوری له ختمیدو نه وروسته د ستری محکمی غړی او قاضی القضاات دملی جرگی او حکومت ، غړیتوب او دولت ماموریت نشی کولای .

یو سلو لسمه ماده

د ستری محکمی هر غړی ، او قاضی القضاات کولی شی د قانون د حکمونو سره سم دخپلی وظیفی څخه استعفاء وکړی .

دستری محکمی د غړو او د قاضی - القضاات استعفاء د جمهور رئیس د منی له نیتی وروسته نافذیږی .
مستعفی غړی او قاضی القضاات دهغو مالی بنیگرو څخه چه په یو سلو نهمه ماده کښی راغلی دی استفاده نشی کولای .

ټول هغه قیود چه دیو سلو نهمی مادی په آخری فقری کښی راغلی دی په مستعفی غړی او قاضی القضاات باندی تطبیقیری .

یوسل ویوولسمه ماده

که چیری دملی جرگی دریمه برخه غړی دوظیفی له اجرا نه دراپور ته شوی جرم په تور دقاضی القضاات یا دستری محکمی دیوه یا څو تنو

رسمی جریله

نمایند و ملی جرگه این تقاضا را به اکثریت دوثلث اعضاء تصویب کند متهم از وظیفه سبکدوشی میشود .

ملی جرگه از بین اعضاء يك نفر را جهت اقامه دعوا و هیأتی را مرکب از هشت نفر برای اجرای محاکمه تعیین میکند .

این هیأت تحت ریاست رئیس ملی جرگه متهم را مطابق به طرز العمل محکمه جزائی محاکمه مینماید و در صورتیکه جرم متهم ثابت شود او را از وظیفه عزل و بجزا محکوم میسازد .

ماده یکصد و دوازدهم

ستره محکمه تشکیلات و اجراءات محاکم و امور قضائی دولت را مطابق باحکام این قانون اساسی و قوانین تنظیم مینماید .

جز در مواردیکه درین قسا نون اساسی تصریح گردیده صلاحیت های قضایی واداری ستره محکمه توسط قانون تنظیم میشود .

ستره محکمه تدابیر لازم را جهت تنظیم امور اداری محاکم اتخاذ میکند .
بودجه قوه قضائیه از طرف

غیر و د محاکمی غوشتنه وکپی او ملی جرگه له دریو برخو خخه ددو و برخو غیر و درایو په اکثریت دا غو بختنه و منی نو دتورن لاس دکاره ایستل کیری .

ملی جرگه دغیر و له منخه یو غیری ددعوی دسورو لو او داتو غیر و خخه جوړه یوه ډلگی دمحاکی چلولودپاره ټاکی .

دا ډلگی دملی جرگی درنیس په مشری دجزایی محکمی دتک لاری سره سم تورن محاکمه کوی او که چیری په تورن باندی جرم ثابت شی نودی دوظیفی نه معزولیری او سزا ور کوی .

یو سلو دولسمه ماده

ستره محکمه ددی اساسی قانون اړنورو قوانینو دحکم و نوسره سم دمحاکم و اجراءات ، تشکیلات او د دولت قضائی چاری سموی .

پرته له هغو مواردو خخه چه پدی اساسی قانون کښی څرگند شویدی دستری محکمی اداری او قضائی صلاحیتو نه دقانون له پلوه ښودل کیری .

ستره محکمه د محکمو د اداری چارو دسمون دپاره ضروری لاری چاری برابر وی .
دقضائی قوی بودجه د قاضی -

رسمی جریده

القضات له خوا د حکومت به سلا جوړېږي او د دولت د بودجې د یوې برخې په څیر د حکومت له خوا ملي جرگې ته وړاندې کېږي .
د قضاء د بودجې د لگولو واک د ستري محکمې په لاس کېښي دی .

ستړه محکمه کولی شي د قضائې چارو د سمون په برخه کې د قوانینو مسودې جوړې او ددې اساسي قانون ددوه شپېتمې مادې د حکم سره سم یې ملي جرگې ته وړاندې کړي .

یو سلو دیار لسمه ماده

د قضائې قوې د ما مورینو او ټولو ادارې کار کوونکو په هکله د دولت د ما مورینو او ټولو ادارې کار کوونکو د قوانینو حکمونه نافذ دي خو ددوی ټاکل ، ترفیع ، استعفاء منل مؤاخذه ، او هغوی ته تقاعد ورکول د قانون سره سم د ستري محکمې له پلوه سر ته رسېږي .

لسم فصل

اضطرار

یو سلو څوار لسمه ماده

که چیرې د جنګ ، د جنګ د خطر دالې گولې یا بل دغسې حالت له کبله چه هیواد د خطر په مخامخ کېږي او د خپلواکۍ ، امنیت او ملي ژوند ساتنه په هغه لار چه دی اساسي قانون ښودلې ده نا ممکنه

قاضی القضات به مشوره حکومت ترتیب کړدیده بهیثیک جزء بودجه دولت توسط حکومت به ملي جرگه تقدیم میشود ، تطبیق بودجه قضاء از صلاحیت ستړه محکمه می باشد .

ستړه محکمه می تواند در ساحه تنظیم امور قضائې قوانین را تسوید و آنرا مطابق بحکم مندرج ماده شصت و دوم این قانون اساسي به ملي جرگه پیشنهاد نماید .

ماده یکصد و سیزدهم

درمورد مامورین و سایر کارکنان ادارې قوه قضائیه ، احکام قوانین مربوط به ما مورین و سایر کارکنان ادارې دولت نافذ می باشد ولی تعیین ، ترفیع ، قبول استعفاء ، مواخذة و تقاعدشان توسط ستړه محکمه بروفي قانون صورت میگیرد .

فصل دهم

اضطرار

ماده یکصد و چاردهم

هرگاه حرب ، خطر حرب ، اغتشاش یا حالت ممائلیکه کشور را باخطر مواجه سازد حفظ استقلال و حیات ملي یا امنیت را برهم زند به نحویکه تا مین آن از مجرا نیکه

رسمی جریده

شی، نو دجمهور رئیس له خوا د اضطرار حالت اعلامیږي .
که داضطرار حالت د خلو رو میا شتو نه زیات دوام وکړي، نو د هغی دواړو دزالی دپاره د ملی جرگی مننه شرط ده .

یو سلو پنځلسمه ماده

د اضطرار په حالت کښی جمهور رئیس کولی شی چه دملی جرگی ټول یا ځینی واکو نه د حکومت په لاس کښی ور کړي .

یو سلو شپاړسمه ماده

د اضطرار په حالت کښی جمهور رئیس کولی شی چه ددی اساسی قانون داته نوی یمی مادی د حکم په نظر کښی نیو لو سره دقضاء ځینی واکو نه عسکری محاکمو ته په لاس کښی ور کړي .

یو سلو اوو لسمه ماده

د اضطرار په حالت کښی حکومت کولی شی چه دستری محکمی په موافقی د اساسی قانون دلا ندنیسو حکمو نو چلند د جمهوری فر مانونو له مخی وځنډوی او یا پری بندیزونه ولگوي :

- ۱- ددیرشمی مادی د پنځمی فقری حکم .
- ۲- دپنځه دیر شمی مادی د لمړی فقری حکم .

ماده یکصدو پانزدهم

درحالت اضطرار رئیس جمهور می تواند تمام یا بعضی صلاحیت های ملی جرگه را بحکومت انتقال دهد .

ماده یکصدو شانزدهم

درحالت اضطرار رئیس جمهور می تواند بارعایت حکم مندرج ماده نود وهشتم این قانون اساسی قسمتی ازصلاحیت قضاء رابه محاکم عسکری انتقال دهد .

ماده یکصدو هفدهم

درحالت اضطرار حکومت میتواند باموافقه ستره محکمه احکام ذیل این قانون اساسی را توسط فرامین جمهوری معطل بسازد و یا برآن قیودی وضع نماید :

- ۱- حکم فقره پنجم ماده سیام .
- ۲- حکم فقره اول ماده سی وپنجم .

رسمی جریده

۳- حکم فقرات سوم و چارم ماده سی و هشتم .

۴- حکم فقره دوم ماده سی و هشتم .

۵- حکم ماده سی و نهم .

ماده یکصد و هجدهم

در حالت اضطرار رئیس جمهور میتواند مرکز افغانستان را بمحل دیگری غیر از شهر کابل انتقال دهد.

ماده یکصد و نهم

هرگاه دوره وکالت اعضای ملی جرگه در اثنای حالت اضطرار ختم شود رئیس جمهور میتواند اجرای انتخابات جدید را ملتوی بسازد و دوره وکالت اعضای ملی جرگه تاختم حالت اضطرار تمديد دهد .

بعد از ختم دوره اضطرار بلا فاصله انتخابات اجرا میگردد .

ماده یکصد و بیستم

در حالت اضطرار قانون اساسی تعدیل نمیشود .

فصل یازدهم

تعدیل

ماده یکصد و بیست و یکم

اصل پیروی از امتیازات اسلام و نظام جمهوری مطابق با احکام این قانون اساسی تعدیل نمیشود .

۳- دشپن دیر شمی مادی ددریمی او خلومی فقری حکم .

۴- داوه دیر شمی مادی ددوه می فقری حکم .

۵- دنه دیر شمی مادی حکم .

یوسلو اتلسمه ماده

داضطرار په حالت کښی جمهور رئیس کولی شی دافغانستان مرکز دکابل دښار نه بل ځای ته ولیږدوی .

یو سلو نو لسمه ماده

که چیری دملی جرگی دغړو دوکالت دوره د اضطرار د حالت په مو ده کښی سر ته ورسیری جمهور رئیس کولی شی چه نوی انتخابات وځنډوی او دملی جرگی دغړو دوکالت دوره داضطرار دحالت تریایه پوری اوږده کاندی .

نوی انتخابات داضطرار د حالت په ختم پسې سملای اجرا کیږی .

یو سلو شلمه ماده

د اضطرار په حالت کښی اساسی قانون نه تعدیلیری .

یو و لسم فصل

تعدیل

یو سلو یو ویشتمه ماده

ددی اساسی قانون د حکمو نو سره سم د اسلام د اساسو نو د پیروی اصل او جمهوری نظام تعدیل کیدلی نه شی .

رسمی جریده

د اساسی قانون نوری برخی د تجربو او د عصر د ایجا باتو په اساس د حکومت یا د گونه د مرکزی شوری یا د ملی جرگی د دریمی برخی غړو په پیشنهاد ددی فصل د حکمونو سره سم تعدیل کیدای شی .

تعدیل دیگر محتویات قانون اساسی نظر به تجارب و ایجا بات عصر به پیشنهاد حکومت ویا شورای مرکزی حزب ویا یک ثلث اعضای ملی جرگه مطابق به احکام این فصل صورت میگیرد .

یو سلو دوه ویستمه ماده

د تعدیل پر پیشنهاد لو په جرگه غور کوی او که چیری دلویی جرگی د غړو اکثریت د تعدیل ضرورت و منی نو د خپلو غړو له منځه یوه دلگی د تعدیل د طرحی د تیارو لو دپاره ټاکی .

د دلگی د حکومت او ستړی محکمی په سلا د تعدیل طرحه جوړوی او نوی جرگی ته یی وړاندی کوی .

که چیری لویه جرگه د غړو په اکثریت د تعدیل طرحه و منی نو د جمهور رئیس د ټمکلو او اعلامولو وروسته نافذه گڼل کیږی .

این هیأت طرح تعدیل را په مشوره حکومت و ستړه محکمه تهیه نموده به لویه جرگه تقدیم می کند .

هرگاه لویه جرگه به اکثریت اعضای طرح تعدیل را تصویب کند بعد از توشیح و اعلام رئیس جمهور نافذ میگردد .

دوو لسم فصل

انتقالي حکمونه

یو سلو در ویستمه ماده

د دی اساسی قانون د نفاذ سره سم جمهور رئیس د حکومت د ټمکولو فرمان صادروی او نوی حکومت د جمهوري دولت ددی اساسی قانون درو حیي سره سم تشکیلوی .

بانفاذ این قانون اساسی رئیس جمهور فرمان انحلال حکومت را صادر میکند و حکومت جدید را بر طبق روحیه این قانون اساسی دولت جمهوری تشکیل مینماید .

فصل دوازدهم

احکام انتقالي

ماده یکصلو بیست و سوم

رسمی جریده

یو سلو خلیر ویشتمه ماده

ددی اساسی قانون د حکمو نو سره سم ملی جرگه د ۱۳۵۸ هجری لمریز کال دلیندی دمیاشتی په لمړی ورځ دجمهور رئیس له خوا پراښتله کیږی .

ددی اساسی قانون دنفاذ او دملی جرگی د پراښتلو تر مینځ مو د ه د انتقال دوره گڼل کیږی .
د انتقال په دوره کښی د ملی جرگی واک اختیار په حکومت پوری اړه نیسی .

یو سلو پنځه ویشتمه ماده

که چیری دانتقالی دوری په موده کښی یو داسی حالت راپر سیره شی چه ددی اساسی قانون د(۶۷) مادی د حکمو نو سره سم دلولی جرگی دایر یدل وغواړی جمهور رئیس د لونی جرگی د دایریدو اعلامیه صادر وی .

پدی حالاتو کښی جمهور رئیس دلولی جرگی ددایر یدو تر وخته پوری دلولی جرگی دتولو واکو نو څخه استفا ده کوی . جمهور رئیس دلولی جرگی د پراښتلو وروسته بی له خنډه هغه اجرا ات چه ددی مادی دحکم سره سم یی په ځای کوی وی دلولی جرگی په استحضار رسوی او لویه جرگه دهغی په هکله تصمیم نیسی .

ماده یکصد و بیست و چهارم

رئیس جمهور مطابق به ا حکام این قانون اساسی ملی جرگه د تاریخ اول قوس سال ۱۳۵۸ هجری شمسی دایر مینماید .

مدت بین انفاذ این قانون اساسی وافتتاح ملی جرگه دوره انتقال شمرده میشود .

در دوره انتقال صلاحیت های ملی جرگه به حکومت تعلق میگیرد .

ماده یکصد و بیست و پنجم

هرگاه در دوره انتقال حا لتی از حالات ظهور نماید که مطابق حکم ماده (۶۷) این قانون اساسی وجود لویه جرگه را ایجام کند رئیس جمهور اعلامیه ای مبنی بر دایر شدن لویه جرگه را صادر میکند . درچنین حالات تا زمان دایر شدن لویه جرگه رئیس جمهور تمام صلاحیت های لویه جرگه را دارا میباشد، رئیس جمهور بلافاصله بعد از افتتاح لویه جرگه اجرا آتی را که مطابق بحکم این ماده بعمل آورده به استحضار لویه جرگه میرساند و لویه جرگه درمورد آن تصمیم اتخاذ میکند .

رسمی جریده

که دنو موږو حالاتو درا پیدا کیدو به وخت کښی لا دگونډ مرکزى شورى یادوسله والو قواډ عا لى شورى یا ستره محکمه ددى اساسى قانون د حکمونو سره سم نه وى جوړى شوى او په جرگه دهغوئ دجوړیدو پرته په عنعنوى ډول دایرېزى .

هرگاه در موقع ظهور یکى از حالات مذکور هنوز شورای مرکزى حزب ویا شورایعالى قواى مصلح ویا ستره محکمه مطابق با حکام این قانون اساسى تشکیل نشده باشد لویه جرگه بدون موجودیت آن به شکل عنعنوى دایر مىگردد.

ماده یکصد و بیست و ششم

رئیس جمهور مطابق بحکم مندرج ماده یکصد و هفتم این قانون اساسى تشکیل ستره محکمه را بتاريخ اول سرطان ۱۳۵۷ هجرى شمسی اعلام مینماید .

رئیس جمهور از تاریخ نفاذ این قانون اساسى الی زمان تشکیل ستره محکمه بمنظور تأمین اجرای وظایف آن تدابیر لازم را اتخاذ مینماید .

ماده یکصد و بیست و هفتم

فرامین تقنینى ایگه در دوره انتقال نافذ میگردد بعد از دایر شدن ملئ جرگه در اولین اجلاس آن در ظرف سی روز به ملئ جرگه جهت اخذ تصمیم تقدیم میشود .

یو سلو شپڼ ویشتمه ماده

ددى اساسى قانون دیوسلو اوومى مادى د حکم سره سم ستره محکمه د ۱۳۵۷ هجرى لمریز کال دچنگاښ د میاشتى په لمرى ورځ د جمهور رئیس له خوا اعلامیږي .

ددى اساسى قانون دنافذ کیدو او د سترى محکمى دجوړیدو تر منځ موده کى جمهور رئیس صلاحیت لري چه دسترى محکمى دوظیفو داجراء د تأمین دپاره لازم تدبیرونه غوره کړي .

یو سلو اوه ویشتمه ماده

هغه تقنینى فرما نونه چه دانتقال په دوره کښی نافذ شوى وى دملئ جرگى دپراستلو وروسته دهغى په لومړنى اجلاس کښى ددیر شو ورځو په موده کښى دننه ملئ جرگى ته دتصمیم نیولو دپاره وړاندې کيږي .

رسمي جريدې

يو سلو اته ويستمه ماده

په انتقالی دوره کښی حکومت
موظف دی چه :

د ملی جرگې دانتخا باتو ، مطبو-
عاتو ، اجتماعا تو او ددولت داساسی
تشکیلا تو تقنینی فرما نونه جوړ او
دجمهور رئیس په ښکلولو ئی ورسوی .

يو سلو نهه ويستمه ماده

په انتقالی دوره کښی حکو مت
راجرا آتو دیو شانته والی او ددولت
دکړنلارو د عملی کیدو او تطبیق
په منظورددی اساسی قانون دحکمونو
سره سم لازمی لاری چاری غوره کوی .

يوسلو دیرشمه ماده

په انتقالی دوره کښی ددی اساسی
قانون د خلویښتمی مادی د حکمه
سره سم دملی انقلاب دگوند اساسی
نامه چه دافغانستان دخلکو د۱۳۵۲
کال د چنگاښ د ۲۶ نیټی د مترقی
او ولسی انقلاب ښښو ایشو دونکی
او مخکښی گوند دی دلمړنی گوندپه
توگه دجمهور رئیس له خوا نافذ
او اعلا میری .

يو سلو يو دیر شمه ماده

په انتقالی دوره کښی دوسله والو
قواؤ عالی شوری دجمهور رئیس له
خوا تاسیس او اعلا میری .

ماده یکصدو بیست وهشتم

دردوره انتقال ، حکومت موظف
است که :

فراامین تقنینی مربوط به انتخابات
ملی جرگه ، مطبوعات ، اجتماعات
وتشکیلات اساسی دولت را ترتیب
نموده وبه توشیح رئیس جمهور
برساند .

ماده یکصدو بیست ونهم

در دوره انتقال ، حکومت تدابیر
لازم را جهت هم آهنگ ساختن
اجراآت ، تطبیق و عملی نمودن
پروگرامهای دولت بر طبق احکام
این قانون اساسی اتخاذ مینماید .

ماده یکصدوسی ام

دردوره انتقال ، مطابق بحکم
ماده چهلم این قانون اساسی
اساسنامه حزب انقلاب ملی بحیث
اولین حزب که بانی وپیش آهنگ
انقلاب ملی و مترقی (۲۶) سرطان
سالی ۱۳۵۲ مردم افغانستان است
ازطرف رئیس جمهور نافذ و اعلام
میکردد .

ماده یکصدوسی ویکم

دردوره انتقال رئیس جمهور
شورایعالی قواي مسلح را تاسیس
واعلام مینماید .

رسمی جریده

یوسلو دوه دیرشمه ماده

د انتقال په دوره کښی جمهور رئیس واک لری چه دده د وفات په حالت کښی د جمهور ی ریاست د وظایفو دپه خای کولو دپاره دجمهوری ریاست یوه موقته شوری دفرمان په وسیله په نظر کښی ونیسی .
دجمهوری ریاست موقته شوری مکلفه ده چه دوفات دنیټی څخه دلسو ورځو په موده کښی دنوی جمهور رئیس دانتخابولو دپاره لویه جرگه په عنعنوی توگه دایره کړی .

دیار لسم فصل

عمومی حکمو نه

یوسلو دری دیرشمه ماده

د جمهور ی نظام لومړنی لویه جرگه به چه د ۱۳۵۵ هجری لمریز کال دسلواغی د میاشتی په لسمه نیټه د کابل په ښار کښی چه د افغانستان مرکز دی دایرینی د افغانستان د جمهور ی دولت لمرنی جمهور رئیس به دخپلو غړو د دوو ثلثو درا یو په اکثریت سره دیو شپږ کلنی مودی دپاره انتخابوی .

یو سلو څلور دیر شمه ماده

دوسله والو قواؤ صاحب منصبان پولیس ، او دبهر نیوچارو دوزارت مامورین خپله او همسران یی باید د افغانی موراو افغان پلاره زیږیدلی وی .

ماده یکصلو بی و دوم

دردوره انتقال ، رئیس جمهور صلاحیت دارد تابه منظور اجرای وظایف مقام ریاست جمهوری در حالت وفات وی شو رای مؤقت ریاست جمهوری را باسناد فرمانیکه درمورد صادر مینماید پیشبینی کند .
شورای مؤقت ریاست جمهوری مکلف است که در ظرف ده روز از تاریخ وفات لویه جرگه را برای انتخاب رئیس جمهور جدید به شکل عنعنوی دایر نماید .

فصل سیزدهم

احکام عمومی

ماده یکصد و سی و سوم

نخستین لویه جرگه ایکه در نظام جمهوری بتاریخ دهم دلو ۱۳۵۵ هجری شمسی در کابل مرکز افغانستان دایر میشود اولین رئیس جمهور دولت جمهوری افغانستان را باکثريت دوثلث آراء اعضاء برای مدت شش سال انتخاب مینماید .

ماده یکصد و سی و چهارم

صاحب منصبان قوای مسلح ، پولیس و مامورین وزارت امور خارجه باید خود و همسران شان از والدین افغان متولد باشند .

رسمی جریده

یو سلو پنځه دیر شمه ماده

ددی اساسی قانون دتفسیر واکداره
مرجع ستره محکمه ده .

ماده یکصد و سی و پنجم

مرجع باصلاحیت تفسیر ایسین
قانون اساسی ستره محکمه میباشده .

یو سلو شپږ دیر شمه ماده

ددی اساسی قانون دنافذ کیدو
سره سم پخوانی اساسی قانون او
۱۳۵۲ هجری لمریز کال دزمری د
میاشتی دڅلور می نیټی ، لومړۍ ګڼه
دوهمه ګڼه او دریمه ګڼه جمهورۍ
فرمانو نه لغو ګڼل کیږی .

ماده یکصد و سی و ششم

بانفاذ این قانون اساسی قانون
اساسی سابق و فرامین جمهورۍ
شماره اول، دوم و سوم مؤرخ چارم
اسد سال ۱۳۵۲ ملغی شنا خسته
میشود .

د ټولو هغو قوانینو احکام چه
ددی اساسی قانون دنافذ کیدونه
مخکېنی صادر شوی دی پدی شرط
نافذ ګڼل کیږی چه ددی اساسی
قانون دحکمو نو او ارزښتو نوسره
تناقص ونلری .

احکام قوانینیکه قبل از انفاذ
این قانون اساسی صادر گر دیده
به شرطی نافذ شمرده میشود که
مناقض احکام و ارزشهای این قانون
اساسی نباشد .

دکلنی کډون بیه

په کابل کېښی (۲۲۰) افغانی

په ولاياتو کېښی (۲۴۰) افغانی

د پوهنې شاگردانو ته نیمه بیه

په یانډنیو هیوادو کېښی (۱۵) امریکائی دالره

ددی گڼی بیه (۴۰) افغانی

Constitution
of
The Republic of
AFGHANISTAN

ADDRESS: MINISTRY OF JUSTICE

KABUL AFGHANISTAN

EDITOR: M.H. TUGHYAN.

DATE : APRIL 4, 1977

ISSUE NO. (360)

شماره اول

تعداد طبع (۳۰۰۰) نسخه

تاریخ : دوشنبه (۱۵) حمل سال ۱۳۵۶

دولتی مطبعه

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library